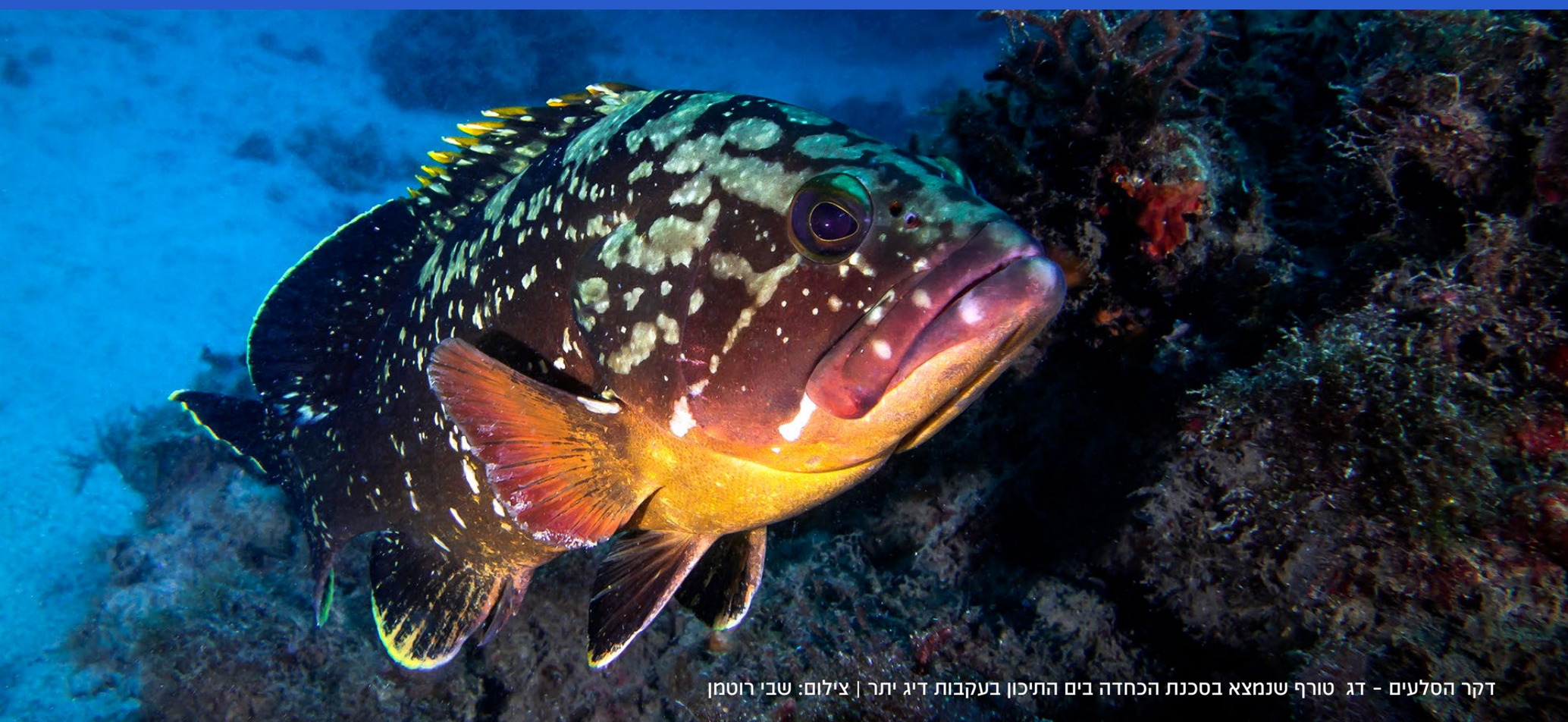
מדריך מקוון
ליצורי הים התיכון

דקר הסלעים - דג טורף שנמצא בסכנת הכחדה בים התיכון בעקבות דיג יתר | צילום: שבי רוטמן

החברה להגנת הטבע

הצי הכחול
הרפורמה להצלת הים התיכון

כתיבה וריכוז החומר: ד"ר טל אידן, הדס גן-פרקל; החצי הכחול, אגף שימור טבע וסביבה, החברה להגנת הטבע

היגוי: אלון רוטשילד; החצי הכחול, אגף שימור טבע וסביבה, החברה להגנת הטבע

תודתנו על הערות מועילות שהתקבלו על טיוטת המסמך מהאנשים הבאים: ד"ר שבי רוטמן, ד"ר עתרת שבתאי
תודה לכל הצלמים והצלמות על התמונות היפות והמלמדות.

צילום תמונת השער: שבי רוטמן

החברה להגנת הטבע (ע"ר): הארגון הסביבתי הגדול והוותיק בישראל, עמית בישראל של הארגונים הבין-לאומיים IUCN ו International Birdlife-. החברה להגנת הטבע פועלת בכלים חינוכיים, תכנוניים, ציבוריים, מחקריים ומשפטיים לשמירה על המגוון הביולוגי של ישראל ועל נגישותו לציבור.

החצי הכחול: פרויקט הים התיכון של החברה להגנת הטבע. הפרויקט עוסק בקידום שמורות ימיות בשיתוף עם רשות הטבע והגנים, הטמעת שיקולים אקולוגיים בתכנון הימי, קידום חקיקה סביבתית למים הכלכליים וממשק דיג בר קיימא. הפרויקט מפעיל את מוקד SeaWatch לדיווח על מפגעים סביבתיים בים באמצעות יישומון (אפליקציה).

מצב השימור הרשום עבור כל מין מבוסס על הרשימה האדומה של ה-IUCN; הארגון הבינלאומי לשימור הטבע ומשאבי הטבע. אם קיים סטטוס אזורי, הוא המוצג.
מצב השימור של מין נקבע על ידי מדעני ה-IUCN, על בסיס הערכת מצב לסיכויי השרידות של אותו מין, ולמגמה של האוכלוסייה בטבע (יציבה, מתאוששת או בדעיכה). המדד קובע ברמה הגלובאלית, אזורית או ברמת המדינה, עד כמה המין הספציפי תחת איום וקרוב להכחדה. הסטטוס נקבע בתהליך הערכה המתבסס על מידע כמותי עד כמה שניתן ובוחן את המצב העדכני ואת המגמה לאורך זמן של השפע והתפוצה של אותו המין. שלוש הקטגוריות בהן מין מוגדר בסיכון הן סכנת הכחדה חמורה (CR), סכנת הכחדה (EN) ועתידו בסכנה (Vulnerable).

סדר הצגת המינים נקבע לפי חלוקה לקבוצות בעלי חיים ואז לפי מראה חיצוני בכדי להקל על זיהוי או לפי סדר אלפביתי. בסוף כל פרק הוצגו המינים הפולשים הרלוונטיים לקבוצת בעלי החיים בפרק.

ראיתם יצור ימי בסביבתו הטבעית? דווחו על התצפית באפליקציית SeaWatch ועזרו לבצע מחקר למען הים.
להורדה ›

כל הזכויות שמורות לחברה להגנת הטבע (ע"ר) 2022

www.mafish.org.il

אוגוסט, 2022

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ראיתם יצור ימי בסביבתו הטבעית?

דווחו על התצפית באפליקציית SeaWatch ועזרו לבצע מחקר למען הים. **להורדה ›**

יונקים ימיים

דולפינים

לוויתנים

כלב ים נזירי

דולפינן מצוי *Tursiops truncatus*

צילום: אביעד שיינין

איך הוא נראה?
צבע גבו אפור והבטן בהירה יותר. אפו רחב וקצר דמוי "בקבוק" הנפרד מהראש ואורכו 2.5-3 מ'. הוא נע בלהקות של 5-6 נקבות וגורים. זכרים בוגרים נעים לרוב לבד או בזוגות.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הדולפין הנפוץ ביותר במים הפתוחים עד מרחק של כ-15 ק"מ מהחוף בים התיכון בישראל. אוכלוסייתו בישראל יציבה ומונה כ-300 פרטים.

מין מוגן

מים פתוחים

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

גרמפוס אפור

Grampus griseus

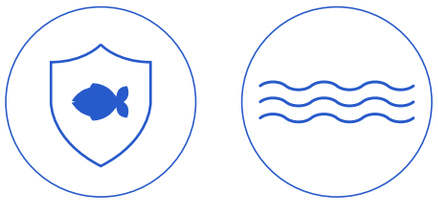
צילום: אביעד שיינין

איך הוא נראה?

מהגדולים שבדולפינים ומגיע לאורך של כ-4 מ׳. בעל ראש עגול וגוף קדמי רחב ומגושם. סנפיר הגב גבוה ביחס לאורך הגוף. צבעם של פרטים צעירים הוא אפור כהה אך פרטים בוגרים בעלי גוונים בהירים עד לבנים בעיקר בשל הצטברות צלקות ושריטות.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. נצפה לרוב במים עמוקים, במרחק של 10-20 ק״מ מהחוף, בלהקות של עשרות פרטים. אינו חברותי ואינו נוהג לרכב על הגל בחזית ספינות אך לפעמים שוחה במקביל לסירות.

מין מוגן

מים פתוחים

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דולפין מצוי קצר חוטם *Delphinus delphis*

צילום: אביעד שיינין

איך הוא נראה?
למרות שמו, בעל חוטם צר וארוך יחסית לראשו, בעיקר בהשוואה לדולפינן המצוי. אורך גופו כ-2 מ' ובצידי הגוף דגם צבע אופייני בצורה של "שעון חול" שחלקו הקדמי בגוונים של צהוב-קרם וחלקו האחורי לבן-אפור. בסנפיר הגב שני גוונים של אפור.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. הדולפין הנפוץ ביותר באוקיינוסים, ולמרות שנחשב למין של מים פתוחים, בחופי ישראל ניתן לראותו במרחק 1-5 ק"מ מהחוף.

מים פתוחים

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

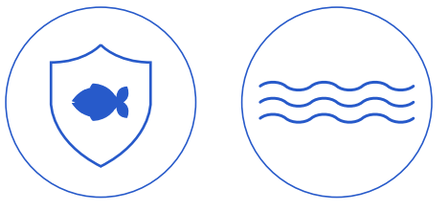
דולפין תלום שן

Steno bredanensis

צילום: אביעד שייניין

איך הוא נראה?
צבע גבו כהה, עם בטן לבנה-ורדרדה ואורכו עד 2.5 מ'. הסנפירים ארוכים ביחס לגוף וסנפיר הגב גבוה במיוחד. הדולפין היחיד בעל חרטום המשתפל בהדרגה מהמצח, ללא קפל או הפרדה ברורה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. דולפין החי לרוב במים העמוקים והפתוחים ואינו נפוץ בישראל.

מים פתוחים

מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סטנלה מפוספסת

Stenella coeruleoalba

צילום: Wanax01

איך היא נראית?
דומה במראה לדולפין המצוי אך גופה מוצק יותר ודגם הצבע ייחודי. אורכה כ-2 מ'. הגב בצבע כחול כהה והבט לבנה. שלושה פסים שחורים יוצאים מהעין: האחד כמעט עד הזנב, השני לסנפיר החזה והשלישי קצר ביניהם.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. דולפין של ים פתוח הנצפה במים עמוקים עד לעומק של 1000 מ'. שוחה בלהקות של 7-25 פרטים. סיכוי סביר לפגשו במרחק גדול מהחוף.

מים פתוחים

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

עב שן קטלני

Pseudorca crassidens

צילום: ברק שיני

איך הוא נראה?

דולפין גדול ואורכו 5-6 מ'. ראשו מאורך וחסר חרטום וצבעו שחור. שיניו העבות העניקו לו את שמו העברי. סנפיר הגב קטן וחרמשי וממוקם במרכז הגוף.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. הוא נחשב למין נדיר בים התיכון בכלל ובחופי ישראל בפרט וחי בים הפתוח במים העמוקים מ-1000 מ'. חי בלהקות בנות 10-20 פרטים, שחיין מהיר ואקרובט הנהנה לשחות על גלי חרטום של סירות.

מים פתוחים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

נרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

זיפיוס חלול חרטום

Ziphius cavirostris

צילום: shutterstock

איך הוא נראה?
צבע הגוף מגווני חום ועד שחור-סגלגל ולעיתים נראות צלקות לבנות על הגוף. סנפיריו קטנים והזנב רחב במיוחד. אורכו 5.5-7 מ', ראשו קטן, ולמקור מראה "אווזי". חסרי שיניים למעט זכרים בוגרים אשר להם שתי שיניים בולטות בקדמת הפה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. חי בים הפתוח ומעדיף מים העמוקים מ-1000 מ'.

מים פתוחים

מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

לוויתן גוץ (מינקי) *Balaenoptera acutorostrata*

צילום: Rui Prieto

איך הוא נראה?
לוויתן מזיפות קטן יחסית ואורכו עד כ-8 מ'. צבע הגב שחור-אפור עד סגול כהה ולעיתים בעל כתמים לבנים. סנפיר הגב קטן ובמרכז סנפירי החזה רצועה לבנה ייחודית. במבט מלמעלה ראשו נראה בצורת V.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. אינו נפוץ בים התיכון ופרטים מזדמנים בלבד מגיעים לאזורנו בחודשי החורף והאביב.

מים פתוחים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

לוויתן מצוי

Balaenoptera physalus

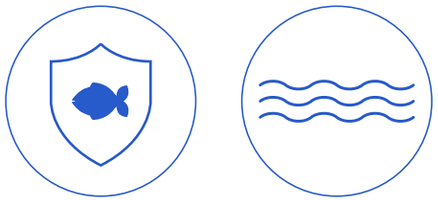
צילום: Aqqa Rosing-Asvid

איך הוא נראה?

היונק השני בגודלו בעולם אחרי הלוויתן הכחול ואורכו כ-20 מ' אך נצפו גם פרטים גדולים יותר. צבע הגב שחור-חום המתבהר בהדרגה עד לבטן הלבנה. סנפיר הגב קטן אך בולט וממוקם בחלק האחורי של הגוף.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. נחשב למין נפוץ במערב הים התיכון אך מחופי ישראל ידועות רק מספר החפות בחודשים פברואר-אפריל.

מין מוגן

מים פתוחים

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

לוויתן ראשתן

Physeter macrocephalus

צילום: ויקיפדיה

איך הוא נראה?

לוויתן מהגדולים באזורינו ואורכו עד 18 מ׳ (זכר) או עד 11 מ׳ (נקבה). בעלי ראש גדול מאוד עם מבנה מלבני המהווה כשליש מגודל הגוף. הלסת התחתונה צרה ביחס לראש והלסת העליונה חסרת שיניים. העור בעל מראה מקומט ובמקום סנפיר גב ישנה דבשת קטנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. חי במים עמוקים שם מחפש את מזונו. מתקרב לחוף באזורי קניונים ומצוקים תת ימיים. נפוץ כל השנה בים התיכון אך נדיר בחופינו.

מין מוגן

מים פתוחים

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כלב ים נזירי *Monachus monachus*

צילום: מיה אלסר

איך הוא נראה?
צבעו של כלב הים חום-אפור כהה ובטנו לבנה. אורכו עד כ-80 עד 240 ס"מ ומשקלו עשוי להגיע עד 320 ק"ג. הנקבות קטנות מעט מהזכרים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. משנת 2009 היו למעלה מ-80 תצפיות של כלב הים הנזירי, בעיקר באזור ראש הנקרה. ככל הנראה מדובר בשני פרטים שמגיעים באופן קבוע.

מין מוגן

שונית סלעית

מים פתוחים

ים תיכון

EX	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

CR CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)

יונקים ימיים

צבי ים

דגים וטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צב ים גילדי *Dermochelys coriacea*

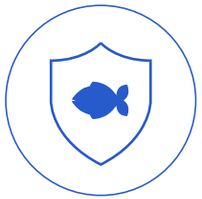
צילום: Rabon David

איך הוא נראה?
צב הים הגדול ביותר בעולם, והוא יכול להגיע לאורך של 270 ס"מ ולמשקל של 900 ק"ג. לצב זה אין שריון קשיח ובמקומו יש שריון המורכב מעור ומקשקשים קטנים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. צבים אלה חיים בים הפתוח והנקבות אינן מטילות בחופי ישראל, לכן נצפו בישראל פעמים בודדות בלבד.

מים פתוחים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צב ים חום *Caretta caretta*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
צב עם צוואר רחב וראש גדול ביחס למינים אחרים. שריונו מורכב מלוחיות ואורכו המקסימלי בים התיכון מגיע עד 90 ס"מ. בצדי שריון הגב יש חמש לוחיות - ארבע גדולות וחמישית קטנה בחלק הקדמי (חץ כתום). לוחית הצד החמישית נוגעת בלוחית ההיקפית הקדמית (חץ לבן). פעמים רבות נראה בלוטי ים גדלים על גבו ואף אצות חומות.

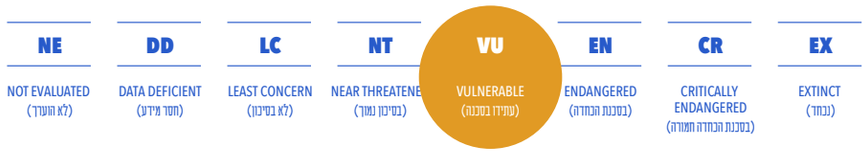
מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. צבים אלה נצפים לכל אורך החוף. בעונת הרבייה (מאי-ספטמבר) יש סיכוי גבוה יותר לראותם בקרבת החוף.

מצב שימור **בים התיכון**

מצב שימור **גלובלי**

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צב ים ירוק

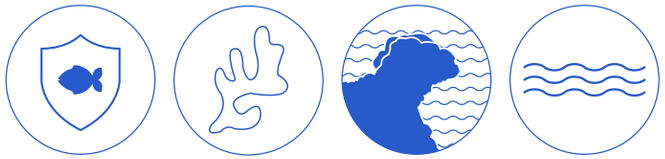
Chelonia mydas

צילום: יוסי אליני

איך הוא נראה?
ראשו קטן בהשוואה למינים אחרים. שריונו מורכב מלוחיות ואורכו המקסימלי מגיע עד 150 ס"מ. בצדי שריון הגב יש ארבע לוחיות גדולות (חץ כתום). לוחית הצד הקדמית לא נוגעת בלוחית ההיקפית הקדמית (חץ לבן).

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. צב הים הירוק אומנם פחות נפוץ מהחום, אך בעונת הרבייה.

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

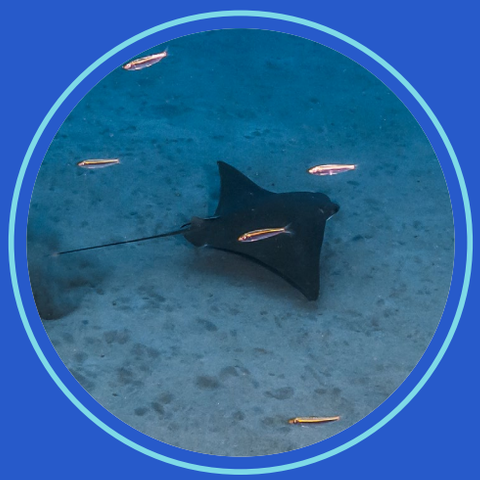

חסרי חוליות

מינים פולשים

כרישים ובטאים (חתולי ים)

כרישים

בטאים (חתולי ים)

גלדן שחור פה

Galeus melastomus

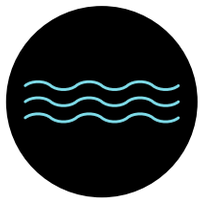
צילום: אדם וייסמן, מעבדת איציק מקובסקי, אוניברסיטת חיפה

איך הוא נראה?

כריש קטן ואורכו עד 80 ס"מ. צבע גופו חום אפרפר ועליו פזורים כתמים כהים. בעל עיניים מאורכות וסנפירי גב קטנים מאד. לגלדן זנב מוארך שבו האונה התחתונה קטנה למדי. פנים הפה שחור ומכאן מין זה קיבל את שמו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. נפוץ בים העמוק בין 200-1500 מ'. תועד ברבייה ב"הפרעת פלמחים".

ים עמוק

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

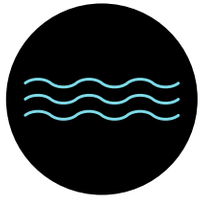
טריזן צניני *Oxynotus centrina*

צילום: אדם וייסמן, מעבדת איציק מקובסקי, אוניברסיטת חיפה

איך הוא נראה?
כריש קטן ואורכו עד כמטר אחד. יש לו מבנה גוף קצר וגבוה, כמעט כמו משולש וצבעו אפור-חום. עורו בעל מרקם מחוספס ובקדמתם של סנפירי הגב מצויים שני קוצים קשיחים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. חי על הקרקע במים העמוקים עד מאות ואלפי מטרים. תועד ב"הפרעת פלמחים".

ים עמוק

מין מוגן

ים תיכון

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כריש עפרורי/ סנפירתן

Carcharhinus obscurus / plumbeus

צילום: אורן קליין

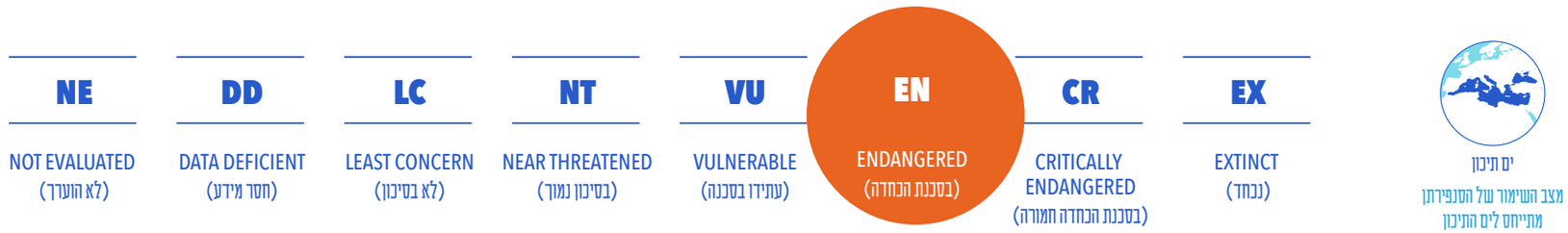
איך הוא נראה?

לחופינו מגיעים שני מיני כרישים אשר קשה להבדיל ביניהם: הסנפירתן והעפרורי. כריש סנפירתן, מאופיין בסנפיר גב גבוה וגדול (לפעמים הקצוות כהים מעט) ואורכו עד 2.5 מ'. לעומתו, אורכו של הכריש העפרורי מגיע עד 4 מ' וסנפיר הגב שלו מתחיל איפה שסנפיר החזה נגמר.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה. אמנם הכריש העפרורי נחשב נדיר בים התיכון, אך שני המינים מגיעים מדי שנה (נובמבר-אפריל) לאזורים הסמוכים ליציאת המים החמים בתחנות הכוח, וניתן לתצפת עליהם בקלות מהחוף.

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

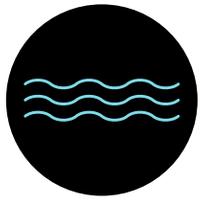
כריש ששת זים אפור

Hexanchus griseus

צילום: shutterstock

איך הוא נראה?
כריש גדול ואיטי ואורכו מגיע ל-5 מ'. בין המינים היחידים בים תיכון בעלי 6 פתחי זימים. צבעו אפור-חום וחותמו כהה. יש לו פס בהיר שנמשך לכל אורך גופו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. כריש זה שוהה במהלך היום בעומק עד 1,000 מ', ובלילה ניזון ממגוון בעלי חיים ימיים במים רדודים יותר.

ים עמוק

מין מוגן

אגרסיבי בהתגרות

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כרישועל גדול עין

Alopias superciliosus

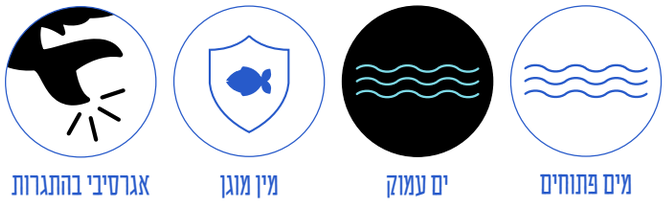
צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?

בעל זנב ארוך ועיניים גדולות המאפשרות לו לצוד גם בשעות החשכה. אורכו כ-4 מ' ואורך האונה העליונה בזנבו כאורך שאר גופו. הוא משתמש בזנבו לציד ובאמצעותו מצליף בטרף על מנת להמם אותו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. חי במים עמוקים, עד 1,000 מ', ועולה לפני הים בלילה.

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

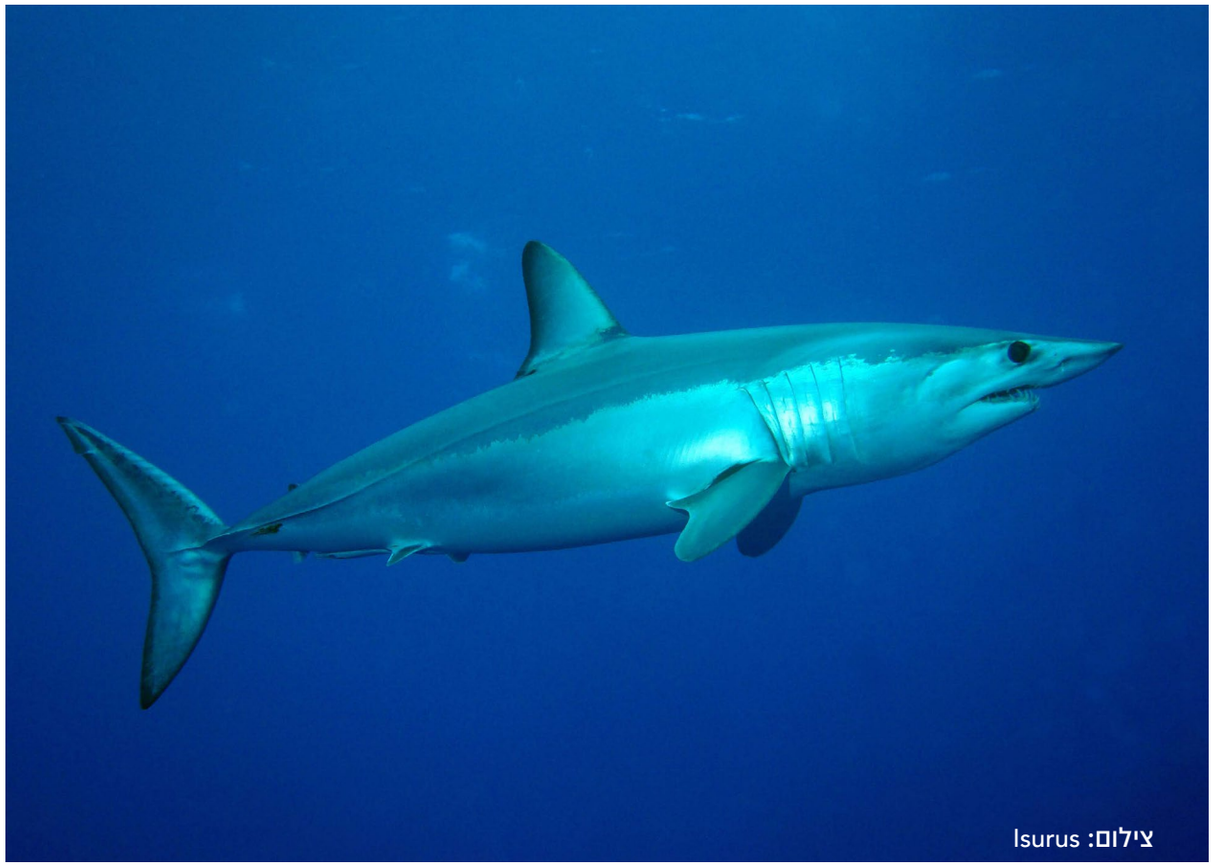

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

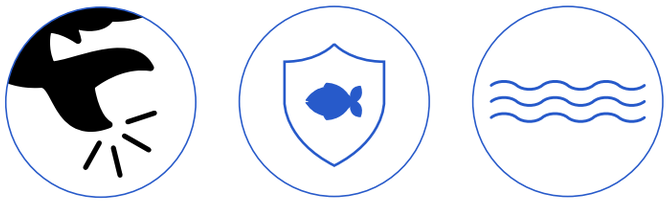

מינים פולשים

עמלץ כחול (’מאקו’) *Isurus oxyrinchus*

צילום: Isurus

איך הוא נראה?
כריש גדול ואורכו כ-3.5 מ׳ בממוצע. גופו מותאם לשחייה מהירה, עם סנפיר זנב גדול בעל שתי אונות שכמעט שוות בגודלן. החרטום מחודד ובפיו שיניים חדות וארוכות אשר פונות כלפי חוץ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מעבר לכך שהעמלץ הכחול נמצא בסכנת הכחדה חמורה הוא אינו כריש חופי, ולרוב יימצא במרחק רב מהחוף.

מים פתוחים | מין מוגן | אגרסיבי בהתגרות

ים תיכון

EX	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

CR CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

פטישן תמים חרטום *Sphyrna zygaena*

צילום: elasmodiver

איך הוא נראה?
צבעו אפור, וראשו שטוח ובולט לשני הצדדים המזכיר צורת פטיש. צורת ראשו הייחודית, המקנה לו את שמו, מסייעת לו לאתר את טרפו. כריש זה מגיע לאורך של 4 מ׳.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. שוחה במים רדודים בים הפתוח, אך כיום נמצא במספרים קטנים מאד בים התיכון.

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

קוצן חד גוני *Squalus blainville*

צילום: ניר שטרן

איך הוא נראה?
כריש באורך 100-40 ס"מ בעל שני קוצים חזקים בקדמתם של שני סנפירי הגב. קוצים אלה מכילים ארס. אורכו עד כמטר אחד, צבע גופו גווני חום-אפור ולעיניו הגדולות גוון ירקרק.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מין נפוץ אך לרוב חי במים עמוקים, מ-150 עד 800 מ'.

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

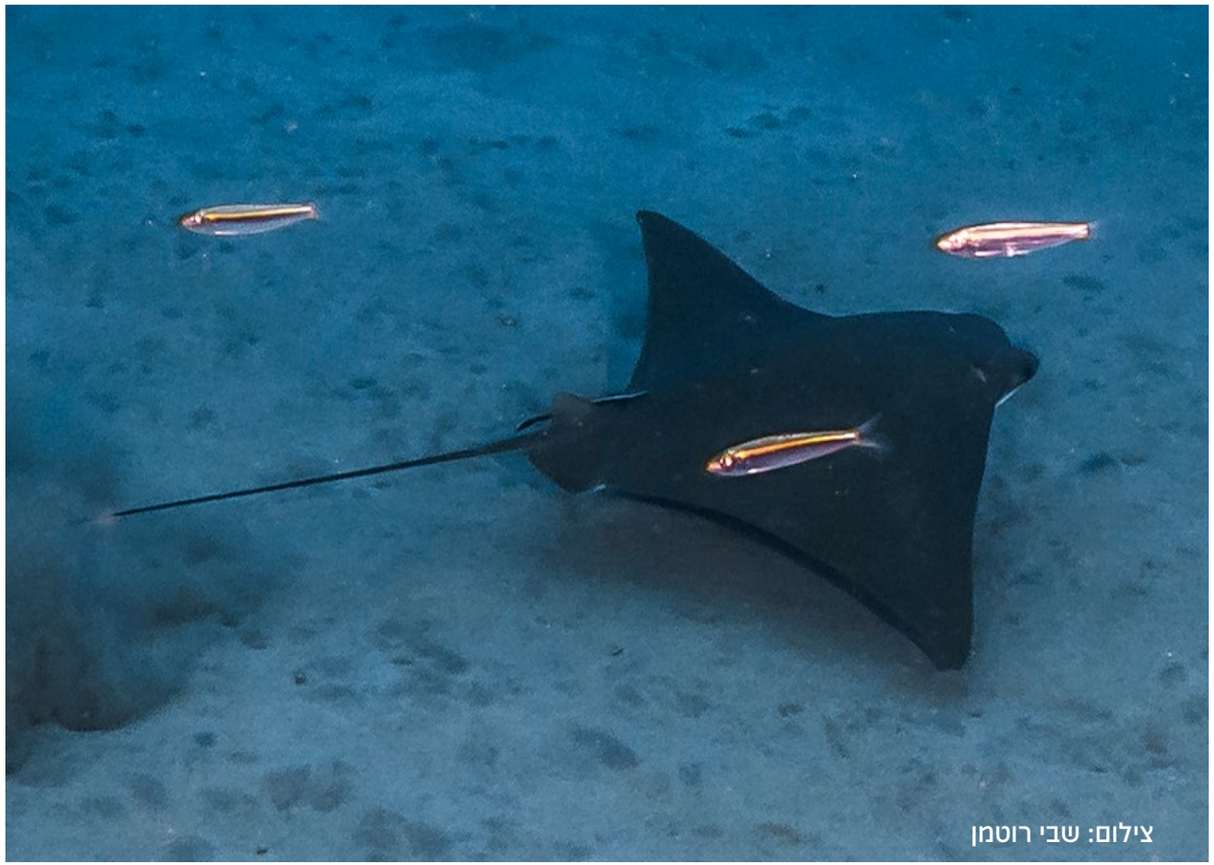

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אברתן רחב שן

Rhinoptera marginata

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
צבעו אפור ורוחבו, מכנף אל כנף, עד מטר אחד. סימן ההיכר הוא החרטום המפורץ באמצעו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. לעיתים שוחה בלהקות קרוב לפני המים, נצפה לעיתים בחופי צפון הארץ.

קרקע חולית

מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אגפית משוריינת

Gymnura altavela

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?

בטאי גדול במיוחד שרוחבו יכול להגיע עד 4 מ', אם כי לרוב באזורנו קטן מ-2 מ'. צורתו המיוחדת הקנתה לו את הכינוי 'פרפר ים'. לרוב בצבע בז' עם כתמים בגווני חום ואפור, אך לעתים צבעו אחיד. קוץ משונן בבסיס הזנב מכיל ארס ומשמש להגנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

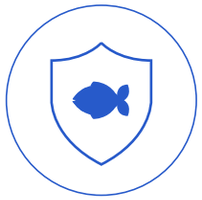
סביר. נצפה החל מ-25 מ' ועד לעומק של כ-100 מ'. נצפה פעמים רבות בצפון הארץ במים רדודים.

קרקע חולית

ארסי

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

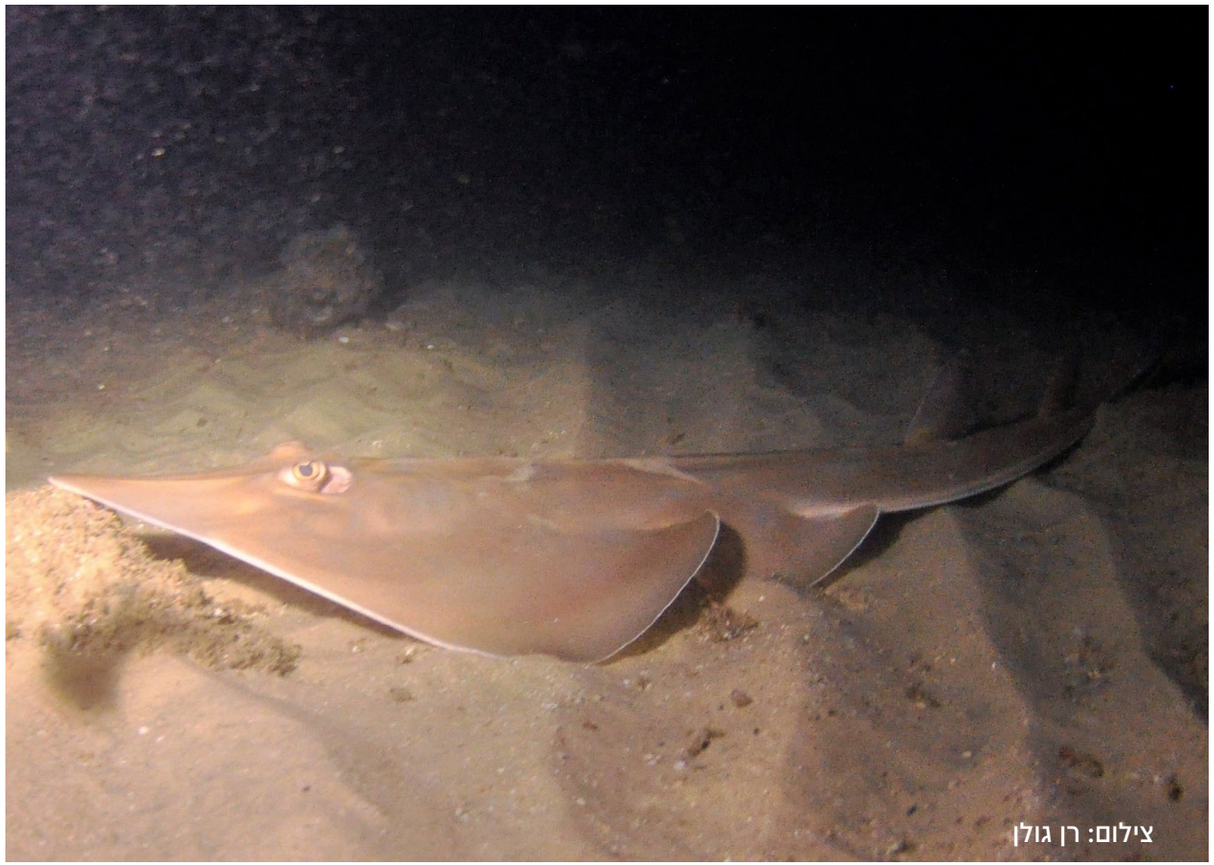
חסרי חוליות

מינים פולשים

גיטרן מובהק/אטלנטי

Rhinobatos rhinobatos/ Glaucostegus cemiculus

צילום: רן גולן

איך הוא נראה?

בחופינו מופיעים שני מיני גיטרנים שקשה להבדיל ביניהם: המובהק והאטלנטי. מבנה גופם מוארך ומגיע ל-1.5 מ׳ אורך. צורתם הכללית, עם ראש רחב וזנב צר, מזכירה גיטרה ומכאן שמם. לרוב הגיטרנים נמצאים מחופרים בחול ולכן קשה במיוחד להבחין בין המינים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה. מול חופי הים התיכון של ישראל, גיטרנים בוגרים נצפים בעיקר בחודשי הקיץ, ולאחר מכן בין ספטמבר לנובמבר ניתן לראות פרטים צעירים במים רדודים או בהליכה על החוף.

קרקע חולית

מין מוגן

מצב שימור של **גיטרן אטלנטי**

מצב שימור בים התיכון של **גיטרן מובהק**

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חשמלן עיוני *Torpedo torpedo*

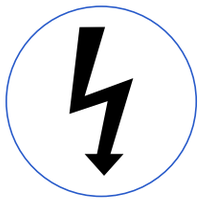
צילום: צביקה פייר

איך הוא נראה?
צבעו חום בגוון אדמדם-ירקרק ועל גבו לרוב עד חמישה כתמים כחולים דמויי עיניים מכותרים בשחור. עיניו בולטות בצדו הגבי ופיו נמצא בחלקו התחתון. רוחבו עד 30 ס"מ ואורכו עד 60 ס"מ. נוהג להתחפר בחול כשרק עיניו או פתחי הנשימה בולטים. מסוגל לייצר זרם חשמלי ומכאן שמו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. חשמלן זה נפוץ עד עומק של 70 מ'.

מין מוגן

מחשמל

קרקע חולית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIEN (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

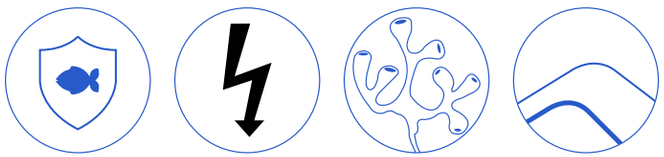

מינים פולשים

חשמלן משויש *Torpedo marmorata*

צילום: טל אידן, מעבדת מיכה אילן, אוניברסיטת תל אביב

איך הוא נראה?
צורתו כדיסק ואורכו מגיע למטר. צבעו חום כהה או חום אדמדם בעל דפוס נקודות בהירות בדוגמת 'שיש'. עיניו בולטות בצדו הגבי והפה נמצא בחלקו התחתון. נוהג להתחפר בחול כשרק עיניו בולטות. מסוגל לייצר זרם חשמלי ומכאן שמו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. את החשמלן המשויש ניתן למצוא מהמים הרדודים ועד עומק של 130 מ' אך בישראל הוא נצפה לעיתים רחוקות במים הרדודים.

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

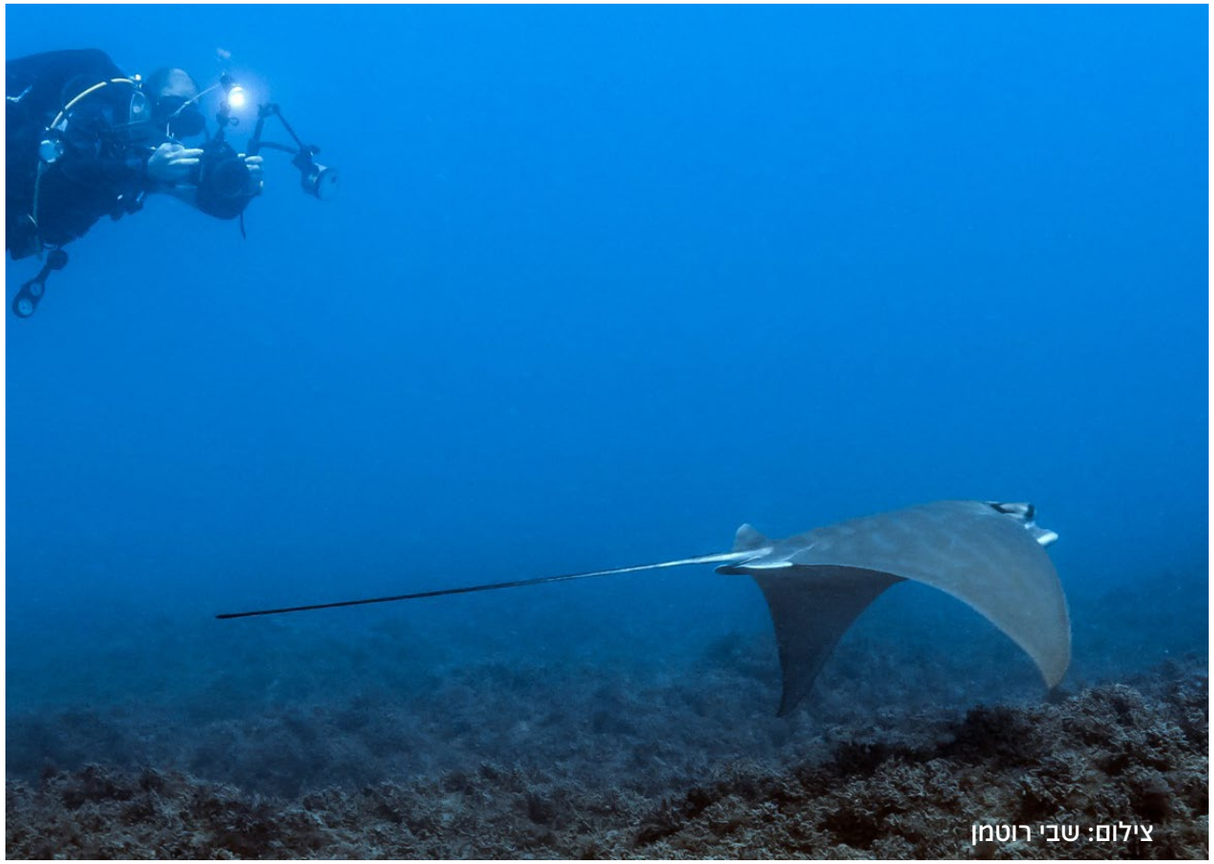

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טחן פרי

Aetomylaeus bovinus

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
בעל חרטום מחודד וזנב ארוך, צבעו חום-אפור ופסים בהירים פזורים לרוחב גבו. רוחבו, מכנף אל כנף, מגיע עד 1.8 מ'. קוץ משונן בבסיס הזנב מכיל ארס ומשמש להגנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. לפעמים ניתן לראותו קרוב מאוד לפני המים ואף מזנק מעל פניהם. בחופי ישראל נצפה בעיקר בעונת הסתיו.

מין מוגן

ארסי

שונית סלעית

קרקע חולית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טריגון חד אף/ אטלנטי *Dasyatis spp*

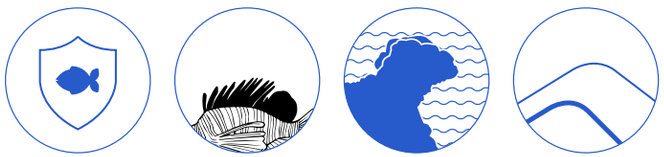
צילום: אורן קליין

איך הוא נראה?

בחופינו מופיעים לפחות שני מיני טריגונים שקשה להבדיל ביניהם: טריגון חד-אף וטריגון אטלנטי. צורתו שטוחה ועגולה ובעל ראש מחודד. צבעו אפור-חום בהיר ולעיתים כתמים בגוון תכלת טורקיז פזורים על גבו. רוחב הדיסק מגיע עד 60 ס"מ. נוהג להתחפר היטב בחול כשרק עיניו בולטות. זנבו ארוך ומחודד וקוץ משונן במרכזו מכיל ארס ומשמש להגנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה. צמוד לקרקע חולית, בדרך כלל במים רדודים.

קרקע חולית | שונית סלעית | ארסי | מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENE (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כנפתן ים תיכוני

Mobula mobular

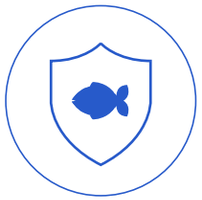
צילום: איל כץ

איך הוא נראה?
בטאי גדול שיכול להגיע לרוחב של כ-5 מ', מכנף אל כנף. צבעו חום-שחור מלמעלה, הבטן לבנה ויש לו זנב קצר. הכנפתן דומה מאד למנטה אך משתייך לסוג אחר.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מין נדיר שנצפה פעמים בודדות בארץ במרחק רב מהחוף.

מים פתוחים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

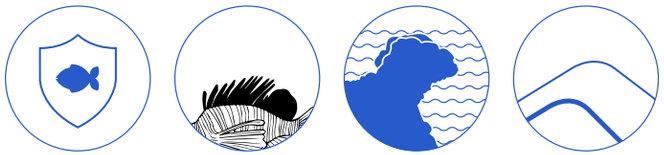
מחבטן אפור

Taeniura grabata

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
מבנה גופו גדול, עגול ושטוח ואורכו עד כ-2.5 מ'. צבעו חום-אפור ולעיתים בעל כתמים כהים קטנים. זנבו קהה בקצהו וקוץ משונן במרכזו מכיל ארס ומשמש להגנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ וחי באזורים חוליים הסמוכים לסלע. נוהג להתחפר היטב בחול כשרק עיניו בולטות.

קרקע חולית | שונית סלעית | ארסי | מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

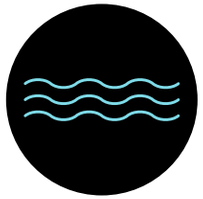
תריסנית הספירים

Raja miraletus

צילום: ניר שטרן

איך היא נראית?
אורכה עד 60 ס"מ ואפה מחודד. שני כתמים כחולים ובולטים על גבה משמשים להטעיית טורפים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. לרוב חיה בעומקים שבין 50 ל-150 מ' אך קיימות גם תצפיות עמוקות יותר.

ים עמוק

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIEN (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טריגון נקוד

Himantura uarnak

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
טריגון גדול, רוחב הדיסק מגיע עד ל-2.5 מ'. צבעו חום-צהבהב, עם עיטורים כהים המקשטים את גבו ובולטים בעיקר בפרטים צעירים. יש לו זנב ארוך, ובבסיסו קוץ ארסי העלול להיות מסוכן.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הטריגון הנקוד נפוץ על הקרקעית החולית עד עומק של 50 מ'.

קרקע חולית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אוכם גדול קוץ (’סיאנס’) *Sciaena umbra*

צילום: אנדריי אהרונוב

איך הוא נראה?
בצבע חום-אפרפר וסנפירים בצבע צהוב-ירקרק. אורכו עד 50 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. נפוץ באזורים סלעיים עד עומק של 40 מ’ אם כי כיום אוכלוסייתו קטנה. נדוג בכל שיטות הדיג.

שונית סלעית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENE (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דקר אלכסנדרוני ('לוקוס חפש')

Epinephelus costae

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
דג חום עם פסים צהבהבים לאורך הגוף. בבגרות הפסים הולכים ונעלמים ומעל סנפיר החזה מופיע כתם אחד צהוב/כתום. דג בינוני, לרוב 15-60 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. חי בקבוצות קטנות של עד עשרה פרטים באזורים סלעיים. בעבר היה נפוץ בחופינו בעומקים 5-60 מ' אך מספריו מדלדלים בעקבות דיג-יתר ובהתאם, המפגשים עמו נעשים נדירים יותר.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דקר המכמורת ("לוקוס לבן")

Epinephelus aeneus

צילום: גל אייל

איך הוא נראה?
דג בצבע חום-זהוב עם 2-4 פסים אלכסוניים בצדי הראש. בנוסף, יש לו 4-5 רצועות כהות מאונכות בצידי הגוף, הבולטות בעיקר בצעירים. דג בינוני, לרוב באורך של 20-80 ס"מ. נידוג ברשתות מכמורת באזורים חוליים. לעיתים ניתן לראותו גם באזורים סלעיים, בעיקר פרטים צעירים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. עקב דיג יתר, אוכלוסיותיו בישראל החלו להידלדל. נמצא בעומקים של 5-50 מ'.

שונית סלעית

קרקע חולית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דקר הסלעים (’לוקוס דאור’)

Epinephelus marginatus

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
ראשו גדול ופיו רחב. בצעירותו צבעו חום-ירקרק ובבגרותו חום עם נקודות צהובות וגחון צהבהב. דג גדול ויכול להגיע לאורך 150 ס"מ. נידוג רבות בדיג רובים, חכות ורשתות חופיות.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. בעיקר בשמורות טבע. זהו דג מתבודד החי בין הסלעים בעומקים של עד 120 מ’ אך לרוב נצפים פרטים צעירים בלבד, סימן לכך שסובל מדיג-יתר.

שונית סלעית

מצב שימור **בים התיכון**

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

מצב שימור **גלובלי**

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENE (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דקרנית אדומה ('לוקוס אירדי')

Mycteroperca rubra

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
הדקרנית מאופיינת בצבע אפור עם כתמים בהירים שיוצרים פסים לאורך הגוף וראש מחודד. לרוב באורך 20-50 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. מין דקר הנצפה לעיתים קרובות. דג מתבודד החי בין הסלעים בעומקים של 5-50 מ'.

שונית סלעית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טונה כחולת סנפיר

Thunnus thynnus

צילום: shutterstock

איך היא נראית?
בעלת ראש גדול וסנפירים כחולים. סנפירונים לאורך החלק האחורי של הגוף, וזנב מפוצל מעניקים לה יכולת שחייה מהירה במיוחד. דג גדול מאד ואורכו 250-200 ס"מ (הפרטים הגדולים ביותר שנמדדו הגיעו ל-4.2 מ'), ובמשקלים של 250-225 ק"ג.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. הטונה חיה במים הפתוחים ועד לעומקים של 1300 מ'. זוהו התקבצויות שלה באזור כלובי הדגים באשדוד. חלק מאזור המים הכלכליים של ישראל תוארו כמתאימים לרבית טונות, אך פרטים צעירים נצפים גם בקרבת החוף.

מים פתוחים

מצב שימור **בים התיכון**

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה תמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

מצב שימור **גלובלי**

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה תמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טונית אטלנטית

Euthynnus alletteratus

צילום: JT Williams

איך היא נראית?
בעלת סנפירונים בחלק האחורי של הגוף ומספר נקודות שחורות בין סנפיר החזה לסנפיר הבטן.
אורכה 25-70 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. זהו דג נפוץ ולהקתי המצוי בגוף המים לאורך חופי ישראל. נידוג בישראל באופן מסחרי על ידי רשתות בין היתר.

מים פתוחים

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

ים תיכון

יונקים ימיים

צבי ים

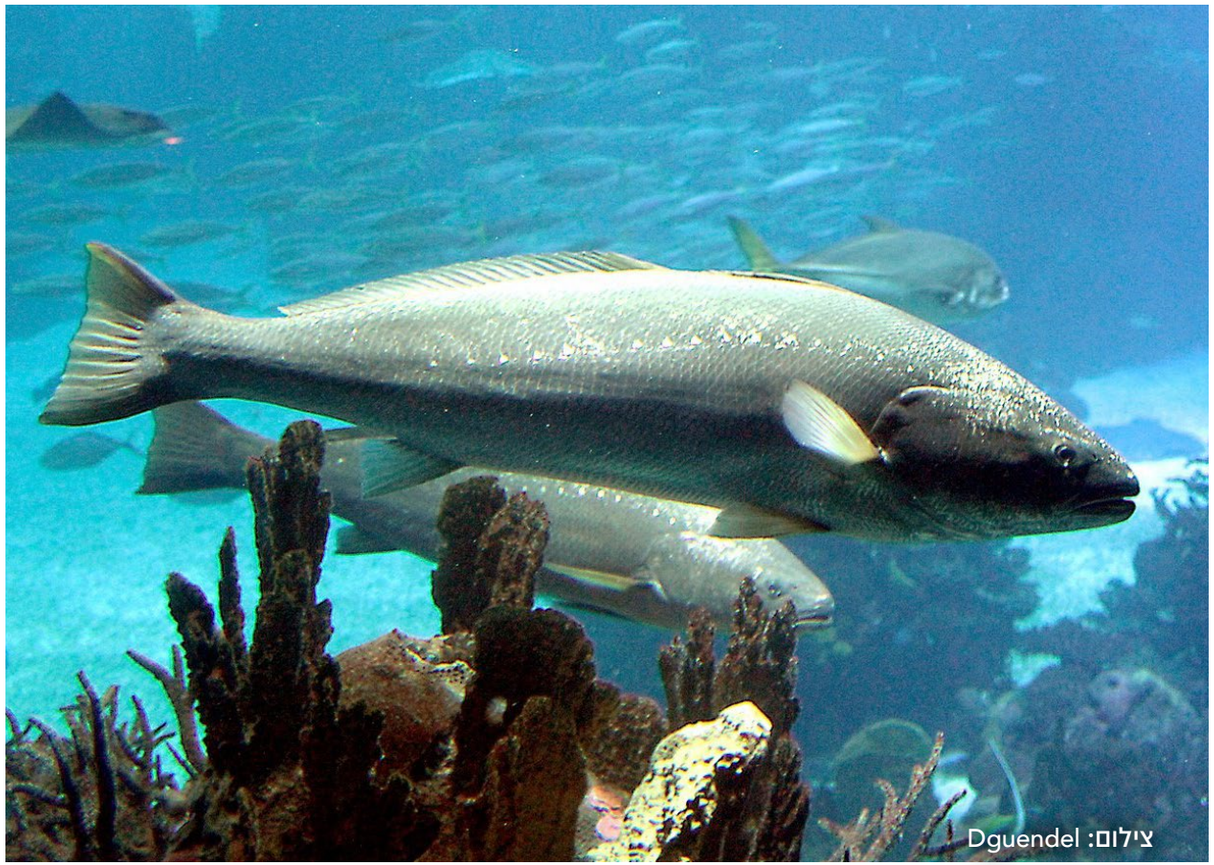

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

מוסר מלכותי *Argyrosomus regius*

צילום: Dguendel

איך הוא נראה?
דג גדול ואורכו בין 40 ס"מ ל-2 מ'. בעל קשקשים כסופים בגוון פנינה ופה צהבהב. מהווה מטרה מועדפת לדיג.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. חי על הקרקעית, בעומקים של 15 עד 300 מ'.

שונית סלעית

קרקע חולית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סריול אטלנטי ('אינטיאס')

Seriola dumerili

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
צבע הגב אפור-כחלחל וצדי הגוף והבטן כסופים. פס זהוב יכול להופיע מהעין ועד לזנב, ופס כהה אלכסוני חוצה את העין מכיוון הפה ועד לאחורי הראש. דג גדול באורך 150-15 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. דג החי בלהקות בגוף המים וניזון בעיקר מדגים קטנים. נצפה עד לעומקים של 120 מ'. נידוג בישראל באופן מסחרי על ידי רשתות וגם ברובים וחכות.

שונית סלעית

מים פתוחים

גני ספוגים

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צניניתאטלנטית

Caranx crysos

צילום: אנדריי אהרונוב

איך היא נראית?
צבעה של הצנינית האטלנטית נע בין אפור לכחול ירקרק, כאשר חלקו התחתון של הגוף בהיר יותר. זנבה ממוזלג, וצבעו של הזנב והסנפירים כהה מצבע הגוף.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. דג זה נפוץ מאד בכל חופי הארץ עד עומק של 100 מ'. נידוגה בכל שיטות הדיג.

שונית סלעית

מים פתוחים

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צניית שיננית *Pseudocaranx dentex*

צילום: אנדריי אהרונוב

איך היא נראית?
בעלת גוף כסוף-צהבהב ולאורך צד הגוף עובר פס צהוב. הסנפירים והזנב צהובים גם כן. הראש גדול ומחודד ואורכה עד 40 ס"מ. לרוב שוחה בלהקות.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. שוחה לרוב בקרבת החוף עד לעומק של 50 מ'. ידוע על מספר אתרים קבועים בו ניתן לראותה.

שונית סלעית

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

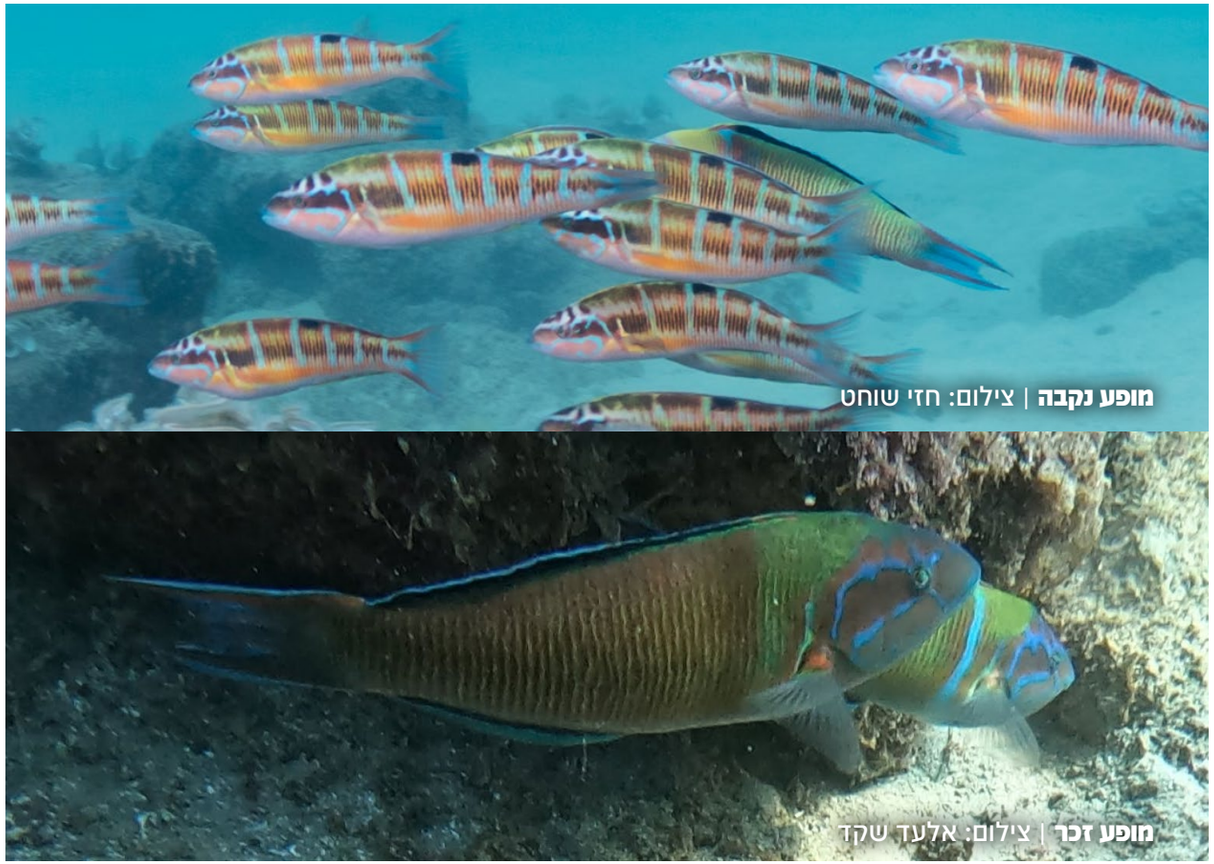
כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טווסון ים-תיכוני *Thalassoma pavo*

איך הוא נראה?
דג קטן וצבעוני בעל ראש מחודד ופה קטן. גודלו עד 18 ס"מ. צבע הנקבה חום-ירוק עם חמישה קוים בהירים אנכיים ולזכר צבע ירוק בהיר עם פסים אלכסוניים סגולים-כחולים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה מאוד. נפוץ בכל חופי הארץ עד עומק של 30 מ'. שוחה לבד או בקבוצות קטנות.

שונית סלעית

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

יולית ים תיכונית

Coris julis

מופע נקבה | צילום: שבי רוטמן

מופע זכר | צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
אורכה 10-20 ס"מ. לזכר נקודה שחורה על סנפיר הגב, כתם שחור במרכז הגוף וקו שחור משונן לאורך הגוף והוא גדול מהנקבה. לנקבה נקודה כחולה באזור הראש ופס זהוב לאורך הגוף.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
בינוני. נמצאת לרוב בעומקים של עד 50 מ'. במהלך הלילה ובעת סכנה היולית מתחפרת בחול.

שונית סלעית

קרקע חולית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כרומית ים תיכונית

Chromis chromis

צילום: Anders Finn Jørgensen

איך היא נראית?
דג קטן בצבע חום שלעיתים נראה מטאלי ועם זנב מפוצל. לצעירים פסי אורך כחולים זוהרים. פעמים רבות ניתן לראותן בלהקות גדולות. אורכו עד 13 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה מאוד. נפוצה בכל חופי ישראל.

שונית סלעית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נצרן ים-תיכוני *Balistes capriscus*

צילום: Diego Delso

איך הוא נראה?
גופו בצורת מעוין והוא מכוסה עור קשה וקשקשים עבים. ראשו גדול ומחודד, הפה קטן בעל שפתיים עבות. סנפיר הגב הראשון בעל שלושה קוצים. אורכו עד 40 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. נפוץ בכל חופי הארץ.

שונית סלעית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENE (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

נרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

תונידג נרתי
Sparisoma cretense

מופע נקבה | צילום: Philippe Guillaume

מופע זכר | צילום: Diego Delso

איך הוא נראה?
דג בינוני באורך 30-50 ס"מ. השיניים הקדמיות התחברו והפכו ללוחיות דמויות מקור תוכי. צבע הזכר חום-אפור והנקבה אדומה עם כתם אפור במרכז הגוף.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. ניתן למצוא בעיקר בצפון הארץ עד 50 מ' עומק.

שונית סלעית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

סולית מצויה

Solea solea

צילום: רן גולן

איך היא נראית?
דג שטוח שגופו נראה כמו סוליה. היא שוכבת מחופרת בחול על צידה השמאלי ועיניה ממוקמות בצידה הימני. צבעה כצבע החול וגופה מוסווה היטב על הקרקעית. אורכה לרוב 15 ס"מ אך יכולה להגיע גם ל-1.5 מ'.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. הסולית חיה באזורים חוליים ובוציים עד עומק של כ-50 מ', היא אומנם שכיחה אך מסתווה היטב בחול כך שקשה לראותה.

קרקע חולית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סוסון ים תיכוני

Hippocampus hippocampus

צילום: אורי גלילי

איך הוא נראה?
דג קטן, אורכו עד 15 ס"מ, בעל מראה ייחודי. חרטומו קצר וצר ביחס לראשו ומשווה לו מראה של ראש סוס. צבעו חום, שחור או אדמדם, לעתים מנוקד בלבן.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. דג קטן מוסווה היטב עם כושר שחייה מוגבל, לרוב הם נאחזים באצות בעזרת זנבם ולכן קשה לראותם.

מרבדי אצות

מין מוגן

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סלפית צהובת פסים *Sarpa salpa*

צילום: אנדריי אהרונוב

איך היא נראית?
בעלת גוף מאורך ועגלגל, צבעה כסוף ולאורך גופה פסים צהובים. זנבה בהיר עד שקוף וגודלה עד 50 ס"מ. בדרך כלל חיה בלהקות גדולות.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. אוכלוסייתה בישראל התמעטה בשנים האחרונות.

שונית סלעית

מרבדי אצות

קרקע חולית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ספרוס מצוי ('פרידה')

Pagrus caeruleostictus

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
בעל צבע כסוף-ורדרד עם נקודות כחולות על הגוף. חלק מן הקוצים בסנפיר הגב ארוכים יותר מהשאר. אורכו עד 50 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בחופי הארץ עד עומק של 100 מ'. נידוג בכל שיטות הדיג.

שונית סלעית

גני ספוגים

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סרגוס כתפי

Diplodus vulgaris

צילום: שחר מלמוד

איך הוא נראה?
לדג זה צבע גוף כסוף עם שני פסים שחורים הנמשכים סביב הגוף, אחד מאחורי הראש והשני בקרבת הזנב. אורכו מגיע עד 30 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בכל חופי הארץ.

שונית סלעית

קרקע חולית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

קיפון גדול ראש (’בורי’)

Mugil cephalus

צילום: אלעד שקד

איך הוא נראה?
דג עם גוף מוארך, גב שטוח וצבעו כסוף. דג בינוני באורך של 15-50 ס"מ. בחופינו יש כ-8 מינים שונים של קיפונים שמאוד קשה להבדיל ביניהם. בעונת החורף בשפכי נחלים נאספים מיליונים של דגיגי קיפון בשפכי נחלים לטובת תעשיית המזון.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. אחד הדגים השכיחים בחופינו. חי בלהקות קטנות במים הרדודים ושוכן במגוון רחב של בתי גידול ובטווח מליחות רחב (אפילו מים מתוקים) עד עומק של כ-40 מ'.

קרקע חולית

ים תיכון

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

תוכינון האונפים

Scarus ghobban

צילום: Amada44

איך הוא נראה?
דג באורך 90-30 ס"מ בצבע ירקרק-חום עם נקודות כחולות. המופע שונה בין צעירים ובוגרים ובין נקבות וזכרים. הוא חי כבודד ולעיתים בקבוצות קטנות, במיוחד הצעירים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
בינוני. נצפים בעיקר בשונית הסלעית בצפון הארץ, בדרך כלל בעומק 30-10 מ'.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

בינתן פורסקל
Parupeneus forsskali

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
הבינתן מגיע עד לאורך 25 ס"מ ויש לו זוג בחנינים ליד פיו. הוא לבן-ורדרד, יש לו פס שחור שנמשך מהפה כמעט עד תחילת הזנב ובקצה צבעו משתנה לצהוב. נקודה שחורה נמצאת בבסיס הזנב בצעיר ובבוגר.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. אוכלוסיית הבינתן כבר מבוססת היטב בישראל.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ברקן אדום *Sargocentron rubrum*

צילום: שחר מלמוד

איך הוא נראה?
דג בינוני ואורכו עד 30 ס"מ. גופו של הדג מכוסה קשקשים גדולים וקוצניים ויש לו קוץ גדול באזור הראש בשני צידי הגוף שמכיל ארס. צבעו ורוד-כסוף עם 7-8 פסים בצבע אדום ושני פסים אנכיים נוספים לצד העיניים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הברקן נפוץ באזורים הסלעיים בכל חופי הארץ. הוא חי בלהקות, במשך היום מתחבא בנקיקים ולפנות הערב יוצא לפעילות.

שונית סלעית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

גרזינון הכוכים *Pempheris rhomboidea*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
לגרזינון צורת גוף הדומה לגרזן עם גוף צר וגבוה בחלקו הקידמי, ומכאן שמו. גודלו עד 18 ס"מ וצבעו אפור-חום.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הגרזינונים נפוצים באזורים חשוכים-חצי חשוכים בכל הארץ. הם חיים בלהקות, במהלך היום חבויים בכוכים ומערות.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

זהרון הדור

Pterois miles

צילום: שחר מלמוד

איך הוא נראה?

לזהרון קוצים ארסיים בסנפיר הגב וסנפירי חזה גדולים ומנוצים וגודלו עד 40 ס"מ. על סנפירי הגב והזנב יש נקודות כהות. הצעירים בהירים מאוד עד שקופים ורק בבגרותם מקבלים את צבעי הבוגר המפוספס בגווני החום, כתום ולבן. הזהרון טבעי למפרץ אילת ושם הוא מין מוגן שאסור לדיג, ובכל הארץ הוא אסור למסחר באקווריומים. בים התיכון מין פולש המותר בדיג במסגרת היתר פגיעה מרט"ג.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה. בשנים האחרונות הזהרון הפך נפוץ וניתן למצוא אותו ברוב החופים עד לעומק של 150 מ'.

שונית סלעית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חלילון חלקן

Fistularia commersonii

צילום: דודו נחמיאס

איך הוא נראה?
דג צר וארוך בין 40 ל-120 ס"מ. בעל חרטום צינורי שבקצהו לסתות קטנות. צבעו בין אפור לירוק-חום.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. החלילן חי בגוף המים בסמיכות לסלעים.

שונית סלעית

קרקע חולית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

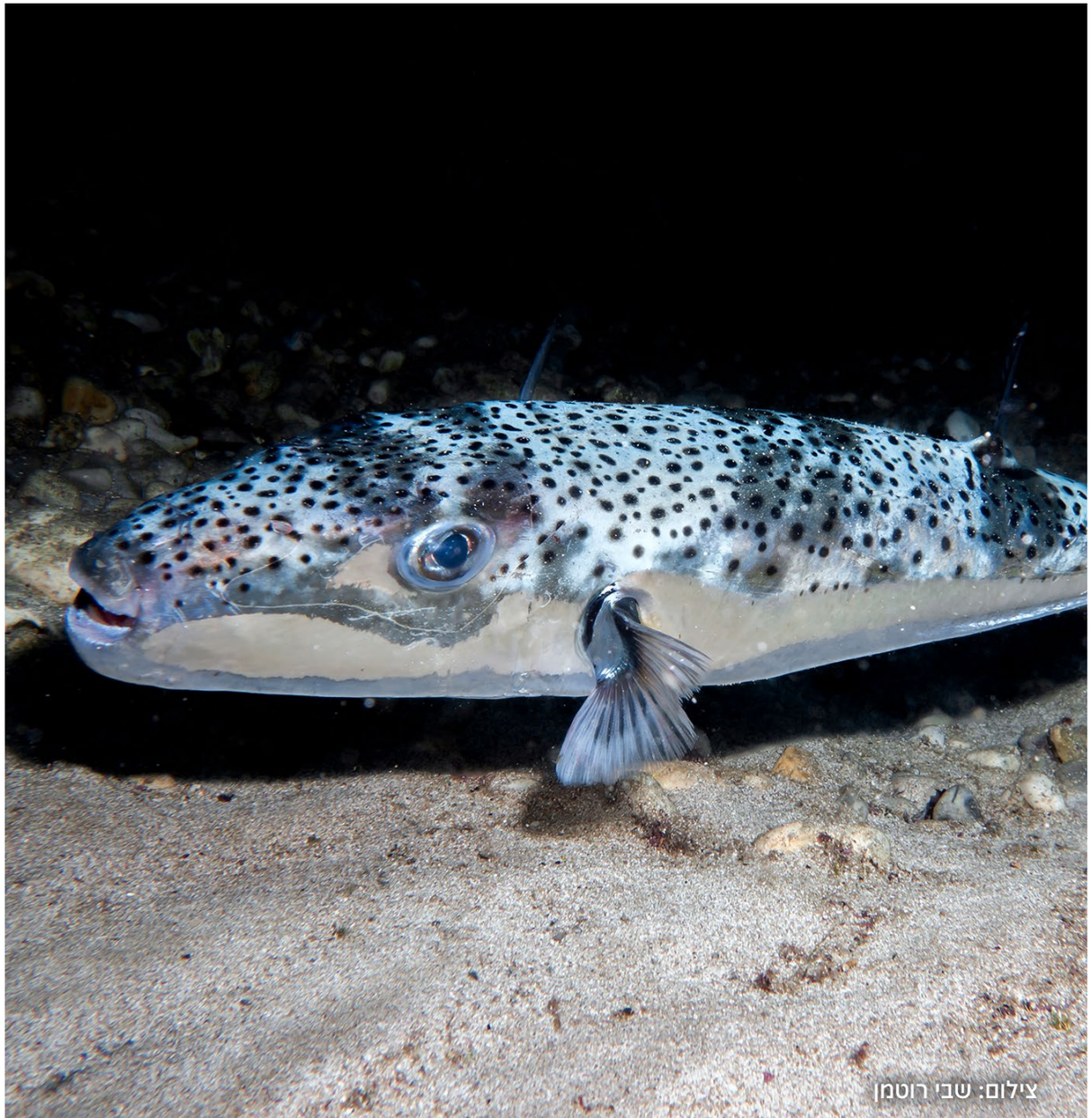

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

לגינון מואר

Lagocephalus sceleratus

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
מוכר גם בשמו העממי 'אבו-נפחה' וגודלו עד 60 ס"מ. צבעו ירקרק ועל גבו נקודות בצבע שחור ובטנו לבנה. בקדמת העין יש לו כתם כסוף, ולאורך גופו גם פס כסוף. ללגינון יכולת להתנפח בשעת סכנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בכל חופי הארץ עד עומק של 100 מ'.

שונית סלעית | קרקע חולית | רעיל | מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סיכן משויש/ הודי *Siganus rivulatus/luridus*

סיכון משויש | צילום: ארז ירוחם

סיכון הודי | צילום: ירון הלוי

איך הוא נראה?
דג בינוני ואורכו עד 25 ס"מ. צבע גופו של הסיכן המשויש לרוב ירקרק עד כסוף בהיר והסיכן ההודי חום כהה עד ירוק זית, אך צבעים אלו זה יכול להשתנות במהלך היממה. זנבו הממוזלג של הסיכון המשויש מהווה סימן הזיהוי העיקרי להבדילו מהסיכן ההודי שגם כן נפוץ בחופינו ולו זנב קדוד.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הסיכנים הם מהמהגרים הראשונים שחדרו לים התיכון מהים האדום. כיום הם נפוצים מאוד בחופי ישראל עד עומק של 40 מ'.

שונית סלעית

קרקע חולית

מרבדי אצות

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שפמית ארסית ('נסראללה')

Plotosus lineatus

צילום: שרה אוחיון

איך היא נראית?
השפמית היא דג מאורך, שמעט מזכיר בצורתו צלופח והיא מגיעה עד לגודל של 20 ס"מ. צבעה חום-אפור ולאורך הגוף ישנם פסים קהים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. נפוצה בכל הארץ באזורים סלעיים וחוליים. צעירים שוחים לרוב בלהקות מלוכדות של מאות, ונראות כמו כדור כהה במים באזורים רדודים. בוגרים שוחים לבד או בקבוצות קטנות.

שונית סלעית

קרקע חולית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

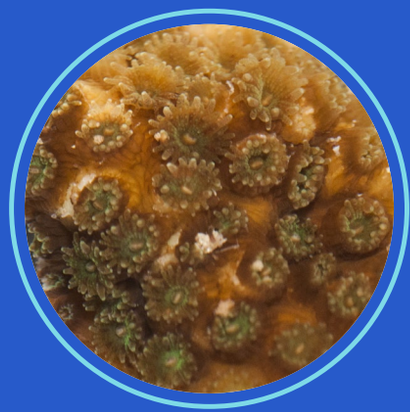

חסרי חוליות

מינים פולשים

חסרי חוליות

רכיכות

צורבים

קיפודי וכוכבי ים

ספוגים

אצטלנים

סרטנים

דיונון הרוקחים *Sepia officinalis*

צילום: דודו נחמיאס

איך הוא נראה?
גופו שטוח ועגלגל, בקדמת הגוף נמצא הראש ועליו עשר זרועות, מהן שתי זרועות ציד ארוכות ושמונה זרועות קצרות. משני צידי הגוף קפלי עור הנראים כגלימה ומשמשים לשחיה. הגוף בצבע חום-אפור, והוא בעל יכולת השתנות בצבע ובמרקם בהתאם לסביבה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. ניתן לצפות בדיונונים באזורים החוליים הרדודים ועד עומק של עשרות מטרים, תלוי עונה. נוכל לפגוש את הדיונון חבוי בחול או שוחה בגוף המים, בעיקר בשעות בין ערביים.

שונית סלעית

קרקע חולית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דיונון רחף סנפירתן (’לוליגו’)

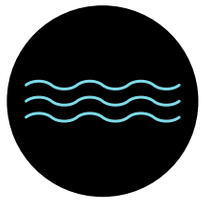
Loligo vulgaris

צילום: ארז ירוחם

איך הוא נראה?
גופו מאורך דמוי חץ עם סנפירי צד משולשים שנמשכים לאורך רוב גופו. יש לו 10 זרועות ציד, מתוכן שתיים גדולות יותר, ועל כולן כפתורי הצמדה. אורכו עד 60 ס"מ. צבע הגוף יכול להשתנות מצבע כמעט לבן "שקוף" לוורוד אדמדם. בשעת סכנה פולט ענן דיו וברח.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. הוא מאוד נפוץ בחול ונידוג רבות בדיג מכמורת אך נדיר להיתקל בו בסביבתו הטבעית.

מים פתוחים

ים עמוק

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

תמנון החוף
Octopus vulgaris

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
לתמנון שמונה זרועות ציד ארוכות השוות באורכן ובצדן התחתון יש שתי שורות של כפתורי הצמדה. צבעו של התמנון לרוב חום בהיר משוייש, אך הוא יכול לשנות צבע ומרקם במהירות בהתאם לסביבה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. תמנון החוף נפוץ ממים אפסיים ועד לעומק של כ-200 מ'.

שונית סלעית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

בוצית פרעה *Brachidontes pharaonis*

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
צדפה קטנה וחומה, גודלה עד 4 ס"מ וחיה על גבי סלעים. כל אחת מקשוותיה היא אסימטרית ולאורכה פסים היוצאים מקדקודה.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה מאוד. הבוצית לרוב גדלה בצפיפות גדולה והתבססה היטב בכל חופי הארץ.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צדפה חומה

Perna perna

איך היא נראית?

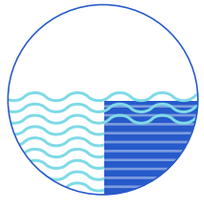
צדפה בינונית וחומה, גודלה עד 10 ס"מ וחיה על גבי סלעים. דומה במראה שלה לבוצית המגוונת אך היא גדולה ממנה ובנוסף נבדלת ממנה בכך הפסים המעטרים אותה עוברים בעיקר לרוחב קצותיה.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?

סביר. פלשה מזמן לים התיכון אבל לאחרונה תועדה התפרצות של המין בישראל.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שדרנית/חמה פסיפיקה

Spondylus spinosus/ Chama pacifica

צילום: אנדריי אהרונוב

איך היא נראית?
שני מינים דומים של צדפה בינונית בצבע ורוד-סגול עם גבשושיות מחודדות לבנות. חיה על גבי אזורים סלעיים. פעמים רבות ניתן לראות את קשוות הצדפה כשהן ריקות על גבי החול.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. התבססה מאוד בחופינו.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חילזון מטריה *Tylodina preversa*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
חילזון ימי בעל קונכייה שטוחה המכסה רק חלק קטן מגופו בצורת מטריה וגודלו עד 4 ס"מ. גופו צהוב בוהק והקונכייה שקופה צהבהבה עם כתמים חומים. את צבעו הצהוב מקבל החילזון מהספוגים מהם הוא ניזון.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. ניתן למצוא אותו במים רדודים ועד לעומק של כ-120 מ', במיוחד בסביבת ספוגים מסוימים. במים הרדודים החילזון קטן יותר.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חשופית אונות *Luisella babai*

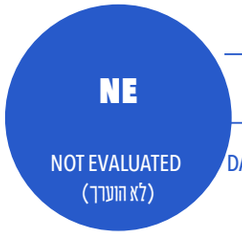

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
לחשופית זו שורות של אונות על גבה ואורכה עד 4 ס"מ. גוף החשופית לבן, צבע האונות משתנה מלבן בבסיס לכתום וקצה האונה לבן לרוב.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. נצפתה לעיתים בחופים הצפוניים בצלילה.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חשופית אונות קרטנה *Cratena peregrina*

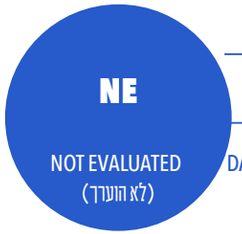

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
לחשופית זו שורות של אונות כתומות עם קצה סגול שקוף על גבה ואורכה עד 3 ס"מ. גוף החשופית לבן-שקוף ובאזור הראש שני כתמים כתומים ומחושים כתומים עם קצוות לבנים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. נפוצה על סלעים עד עומק של 130 מ'.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חשופית אונות דיאפורודוריס *Diaphorodoris papillata*

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
חיננית ים זעירה וגודלה עד 1.5 ס"מ. גופה שטוח ויש לה זר זימים קטן באחורי הגוף. צבע הגוף לבן וכך גם המחושים, היקפה צהוב, והאונות הכתומות שעל גופה בעלות גדלים משתנים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. מין ים תיכוני זה נדיר יחסית בחופינו.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חשופית קשוטה נאה *Felimare picta*

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
חשופית בעלת גוף שטוח וזר זימים בחלקו האחורי של גופה. אורכה עד 20 ס"מ, לרוב תהייה בצבעי כחול סגול עם כתמים צהובים - ולכן נקראת גם חשופית מכבי תל אביב.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. ניתן להיתקל בה על סלעים במים רדודים ועד לעומק של 120 מ'.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונית מצויה

Columbella rustica

צילום: רפי עמר

איך היא נראית?
חלזון ימי עם קונכייה קטנה עד 2 ס"מ בעלת דפנות עבים בצורת חרוט. לקונכייה פתח צר ומעוקל מעט עם שפה חיצונית משוננת. צידה החיצוני של הקונכייה חלק וצבעוני.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. נפוצה מאד עד עומק של 40 מ'.

שונית סלעית

קרקע חולית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

עלעלית ירוקה

Elysia timida

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
חשופית קטנה וגודלה עד 2 ס"מ, מרכז גופה ירוק והמחושים וקצותיה לבנים עם נקודות אדומות.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. היא נפוצה במים הרדודים בחופינו וניתן לראות רבים ממנה בחודשי האביב והקיץ, בעיקר בסלעים מכוסי אצות מהן היא ניזונה.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

עלעלית מקושטת

Elysia ornata

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
חשופית זו גדולה יחסית, ויכולה להגיע לאורך של עד 5 ס"מ. צבעה ירוק עם כתמים כהים ובקצותיה פס פנימי בצבע חום בהיר ופס שחור חיצוני.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. העלעלית נפוצה מאד בחופינו וניתן לראות רבים בחודשי האביב והקיץ, בעיקר בסלעים מכוסי אצות מהן היא ניזונה.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

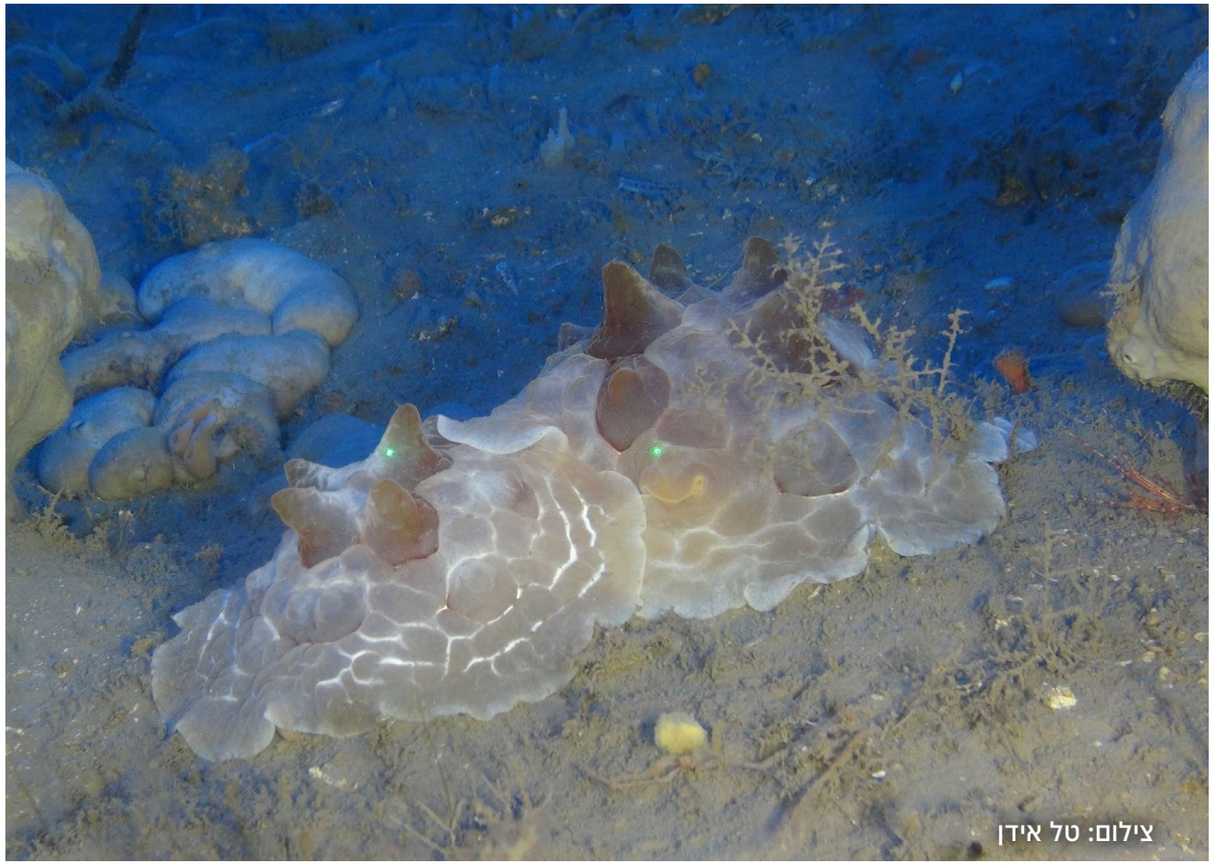

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

משבצון

Pleurobranchus testudinarius

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
חלזון בעל שארית קונכייה מנוונת הנמצאת בתוך גופו. גודלו עד 20 ס"מ וצבעו יכול להשתנות בין כתום-ורוד בהיר לסגול-חום. על גבו דוגמת משושים שצבעם משתנה גם כן.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. נפוץ מאד בגני הספוגים (עד 130 מ').

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

קסדה גלונית

Semicassis granulate

צילום: סיגל שפר

איך הוא נראה?
חילזון ימי באורך של עד 7 ס"מ ובעל קונכייה עם פיתול גדול בקצה הקונכייה, המהווה את רוב נפחה. שולי השפה החיצונית של פתח הקונכייה מעובים ובקדמתו יש מרזב קצר פתוח שמצביע על כך שהוא חילזון טורף.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. חי בקרקעית החולית בעומקים של 10-30 מ'.

קרקע חולית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

דגים וטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אוקולינה פטגוניקה *Oculina patagonica*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
אלמוג אבן היוצר מושבות גושיות על גבי אזור סלעי, לאלמוג זה יש אצות שיתופיות המבצעות פוטוסינתזה ומעניקות לו את צבעו החום.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. אלמוג זה נפוץ מאד בכל בתי הגידול הסלעיים בחופינו עד עומק של 40 מ'.
נראה שהוא מרחיב תפוצתו בעומק כמענה להתחממות הים.

שונית סלעית

מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אלמוג אבן יחידאי *Caryophylliidae*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
בחופינו יש מספר מינים ממשפחת אלמוגי האבן היחידאיים. לרוב נראים כפוליפ בודד באורך ס"מ בודדים, או צבר של פוליפים כפי שנראה בתמונה. צבעם יכול להיות צהוב, חום, לבן ועוד. לאלמוגים אלה שלד גירני קשיח.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. הם גדלים בחופינו בין העומקים 120-15 מ'.

נוצת ים זוהרת

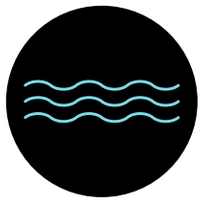
Pennatula rubra

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
בישראל יש לפחות שלושה מיני נוצות ים, שהן אלמוג רך. צבעה של נוצת הים הנפוצה ביותר ורוד-כתום וגודלה עד 20 ס"מ. הגוף בשרני וארוך בעל יתד מרכזית ממנה מסתעפים "ענפים" עליהם נמצאות שורות של פוליפים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. בעבר היה ניתן לראות אותן באזור החולי הרדוד, אך בעקבות פגיעה בבית הגידול שלהן היום הן נמצאות רק בים העמוק.

ים עמוק

מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENE (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פרזואנטוס אקסינלה

Parazoanthus axinellae

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
אלמוג המזכיר בצורתו מושבה של שושנות ים, ולכל פוליפ עשרות זרועות המסודרות על גביו בשתי שורות. צבעו כתום-צהוב והוא חי לרוב על גבי בעלי חיים אחרים כגון ספוגים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. נפוץ בעיקר בעומקים של מעל 20 מ׳.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

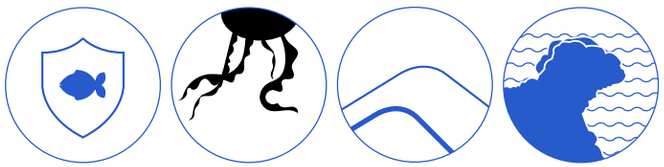

מינים פולשים

איפטסיה *Aiptasia spp.*

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
שושנת ים קטנה עד בינונית, עם גוף גלילי וצר עם זרועות ציד דקות בשני מעגלים. צבעה חום ירקרק עד בז', הצבע משתנה בהתאם לריכוז האצות השיתופיות שהיא מאכלסת ולעיתים האזור סביב הפה בהיר עד לבן. לחופי הים התיכון של ישראל מספר מינים של איפטסיה שקשה להבחין ביניהם.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. השושנה צמודה לסלעים או לעצמים אחרים במים. נמצאת לפעמים בקבוצות גדולות.

שונית סלעית | קרקע חולית | צורב | מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	EAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

דונגית צורבת

Anemonia viridis

צילום: תמר פלדשטיין

איך היא נראית?
שושנת ים קטנה עד בינונית המגיעה עד לגודל 10 ס"מ. יש לה גוף נמוך ורחב המוסתר תחת כ-150 זרועות דקות וארוכות המסודרות סביב הפה. צבע הזרועות חום-בז' בהיר, עם קצוות סגולים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. הדונגית נפוצה מאד במים הרדודים.

שונית סלעית

צורב

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שושנת ים אדומה *Actina equine*

צילום: אמיר גור

איך היא נראית?
שושנת ים עם קוטר של 3-4 ס"מ. צבעה אדום עז, וזרועות ציד קצרות ומחודדות מקיפות את פתח פיה. חיה בצמוד לסלעים באזורים רדודים ולעיתים נחשפת לאוויר. בזמן חשיפה לאוויר השושנה מתכווצת, הזרועות מתכנסות פנימה ולכן נקראת גם עגבניית ים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. שושנת הים האדומה נפוצה במים הרדודים מאד בבתי גידול סלעיים, במיוחד באזור הגאות והשפל.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

מדוזה כחולת-שוליים חלקה

Rhizostoma pulmo

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
מדוזת סוכך, צבעה שקוף-לבן עד כחלחל וניתן לזהותה לפי הפס הסגול כהה בשולי הפעמון, לכן גם נקראת מדוזה כחולת שוליים חלקה.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. עד לפלישת מדוזה ממין חוטית נודדת, המדוזה המצויה הייתה המין הנפוץ ביותר, אך בשנים האחרונות אינה מופיעה במספרים גדולים.

צורב

מים פתוחים

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פעמונית נקודה

Phylorhiza punctata

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
מדוזה בקוטר 30-60 ס"מ. בעלת פעמון גדול בגוון לבן עד חום-זהוב ועליו נקודות לבנות בולטות, ומכאן שמה. זרועות הציד שלה קצרות ומעוצות.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. לרוב לא נמצאת בישראל במספרים גדולים.

מים פתוחים

צורב

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נוצנית לבנה *Aglaophenia pluma*

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
מזכירה בצורתה צמח, שכן המושבה בנויה מענפים המתחילים ב"שורש" משותף, אך למעשה היא בעל חיים הנקרא הידרוזואה מקבוצת הצורבים אליה שייכים גם האלמוגים והמדוזות. צבעה לבן-חום, והיא גדלה במושבות באורך של 3-4 ס"מ. על גבי הנקודות הלבנות המסתעפות מהענפים יש תאים צורבים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. לעיתים מכסה משטחי סלע נרחבים בכל העומקים, ניתן לראות אותה בבריכות שפל בטבלאות גידוד חופיות.

שונית סלעית

צורב

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חבצלת ים *Antedon sp.*

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
בעלת זרועות מנוצות עם תוספתנים צרים המסודרים לאורכן. אורך הזרועות יכול להגיע עד עשרות סנטימטרים ומספרן משתנה ממין למין. בחלקו התחתון של הגוף המרכזי של חבצלת הים ישנם תוספתנים דמוי קרס באמצעותם היא נאחזת בקרקע או נעה על פניו.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
נמוך. חבצלות הים מוכרות מאד מים סוף, אך לא נפוצות בחופי הים התיכון הישראלי.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

מלפפון ים גלילן

Holothuria sanctori

צילום: ירון הלוי

איך הוא נראה?
בעל חיים גלילי ומאורך, קרוב משפחתם של כוכבי הים. אורכו עד 20 ס"מ וגבו מכוסה גבשושיות זעירות לא סדירות. צבעו חום ולעיתים כתמים לבנים פזורים על גופו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. מלפפון הים בדרך כלל חבוי בין חריצי סלע ומתחת לאבנים.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

דגים וטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נחשון ים *Ophiuroidea spp.*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?

בעל גוף דמוי דסקית, ממנו נמשכות חמש זרועות דקיקות וארוכות המחולקות לפרקים. בסיס הזרועות נוגע בדסקית, ולא בבסיס הזרועות האחרות, ובכך הם נבדלים מכוכב הים. גופם קשית, לעיתים מחוספס ומכוסה בליטות. הפה מצוי בחלקו התחתון של הגוף. בישראל יש מספר מיני נחשונים וניתן למוצאם בכל העומקים, חלקם פולשים לים התיכון.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

סביר. הנחשונים מאד נפוצים בחופינו, אך לרוב חיים חבויים בתוך נקיקי סלעים, בתוך ספוגים ועוד.

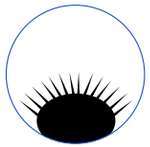
שונית סלעית

גני ספוגים

ים עמוק

דוקר

מין מוגן

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

קוצן דק זרועות

Coscinasterias tenuispina

צילום: שלמה גרשוני

איך הוא נראה?
כוכב ים המגיע עד ל-9 ס"מ. הוא המכוסה גבשושיות וצבעו לבן עם פסים אדמדמים. מספר הזרועות נע בין 5 עד 10 ובסיסם דק יחסית. במקרה שזרוע מתנתקת, היא מסוגלת לגדל כוכב ים חדש.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. כוכב ים זה מצוי עד עומק של 40 מ'.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

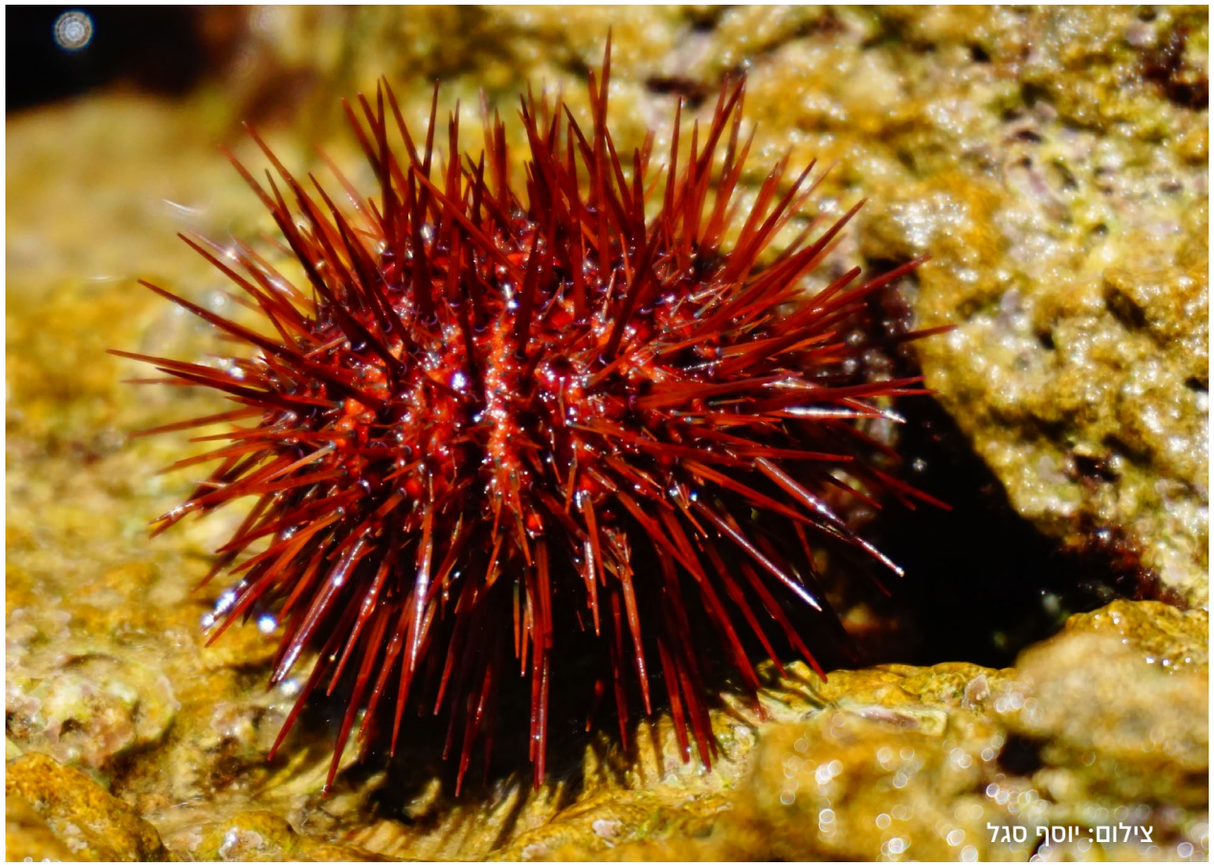

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

קיפוד ים סגול

Paracentrotus lividus

צילום: יוסף סגל

איך הוא נראה?

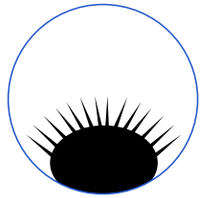
למרות שמו בעברית צבעו של קיפוד הים הסגול נע מסגול, אדום וגווני חום ועד צהוב וירוק. קיפוד הים עגול וקוציו יחסית קצרים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

נמוך. בעבר מין זה היה נפוץ בחופי ישראל, אך מספריו ירדו משמעותית ככל הנראה עם עליית טמפרטורת מי הים.

שונית סלעית

דוקר

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כוכבון ננסי *Asterina burtoni*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
כוכב ים קטנטן המגיע לקוטר 2 ס"מ. גופו מכוסה גבשושיות קטנטנות וצבעו לבן-כחלחל ובמרכזו כתם כתום-חום. מספר הזרועות נע לרוב בין 3-8. במקרה שזרוע מתנתקת היא מסוגלת להצמיח כוכב ים חדש.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הכוכבון נפוץ בכל חופי ישראל אך לרוב חבוי נמצא מתחת לסלעים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

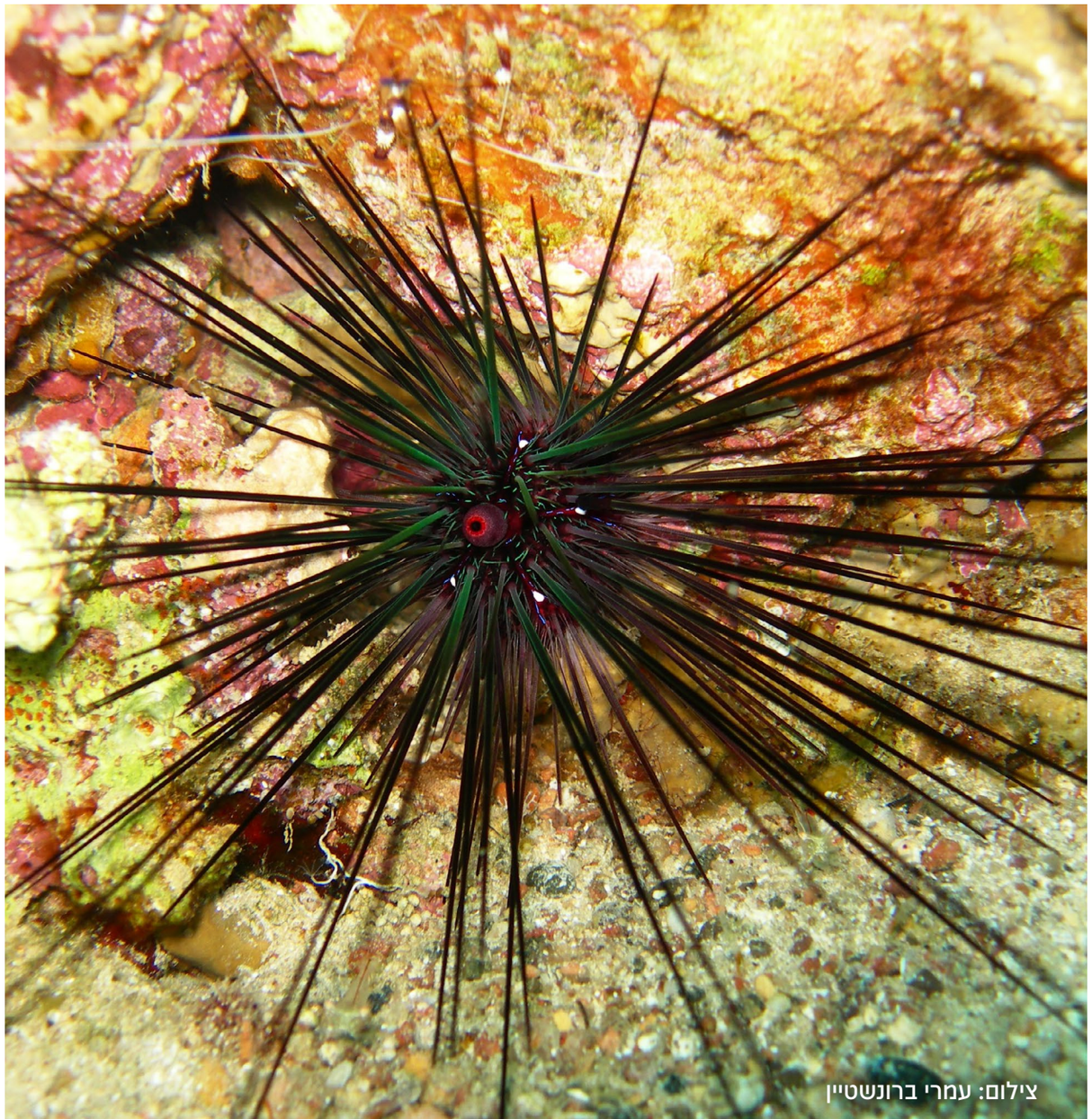

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נזרית ארוכת קוצים *Diadema setosum*

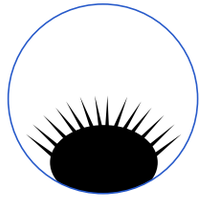

צילום: עמרי ברונשטיין

איך הוא נראה?
קיפוד ים שמוכר לנו מאד מאילת וקוטר גופו יכול להגיע עד 7 ס"מ. צבעו לרוב שחור וקוציו דקים וארוכים. לעיתים גוון הגוף והקוצים בהיר וסגלגל.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. החל להתבסס לאחרונה בחופי ישראל.

שונית סלעית

דוקר

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פתילה שחורה

Synaptula recriprocans

צילום: Roberto Pillon

איך הוא נראה?
מלפפון ים ארוך וגלילי המתקדם באמצעות התכווציות שרירים לאורך הגוף. צבעו חום כהה עד שחור וסביב הפה יש לו זר בחנינים מנוצים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח, במים הרדודים באזורים סלעיים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כלייתן סחוסי

Chondrosia reniformis

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
הכלייתן הוא ספוג קשיח יחסית קטן לרוב ועד 10 ס"מ. צבעו יכול לנוע מכמעט לבן לאפור כהה. צורתו מזכירה כליה ומכאן שמו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הוא נפוץ מאד במים הרדודים, עד 5 מ', וכן בעומק של כ-100 מ'.

מין מוגן

גני ספוגים

שונית סלעית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כריתן ים-תיכוני *Chondrilla nucula*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
ספוג הנראה כאוסף של כריות קטנות בגוון של ירוק זית עד חרדל, כל 'כרית' גודלה כ-4 ס"מ ולרוב ימצא עם מספר גדול מחוברות זו לזו. על כל כרית יש לפחות פתח אחד ליציאת מים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. הכריתן גדל על סלעים, ונפוץ ברוב חופי הארץ.

שונית סלעית

רעיל

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

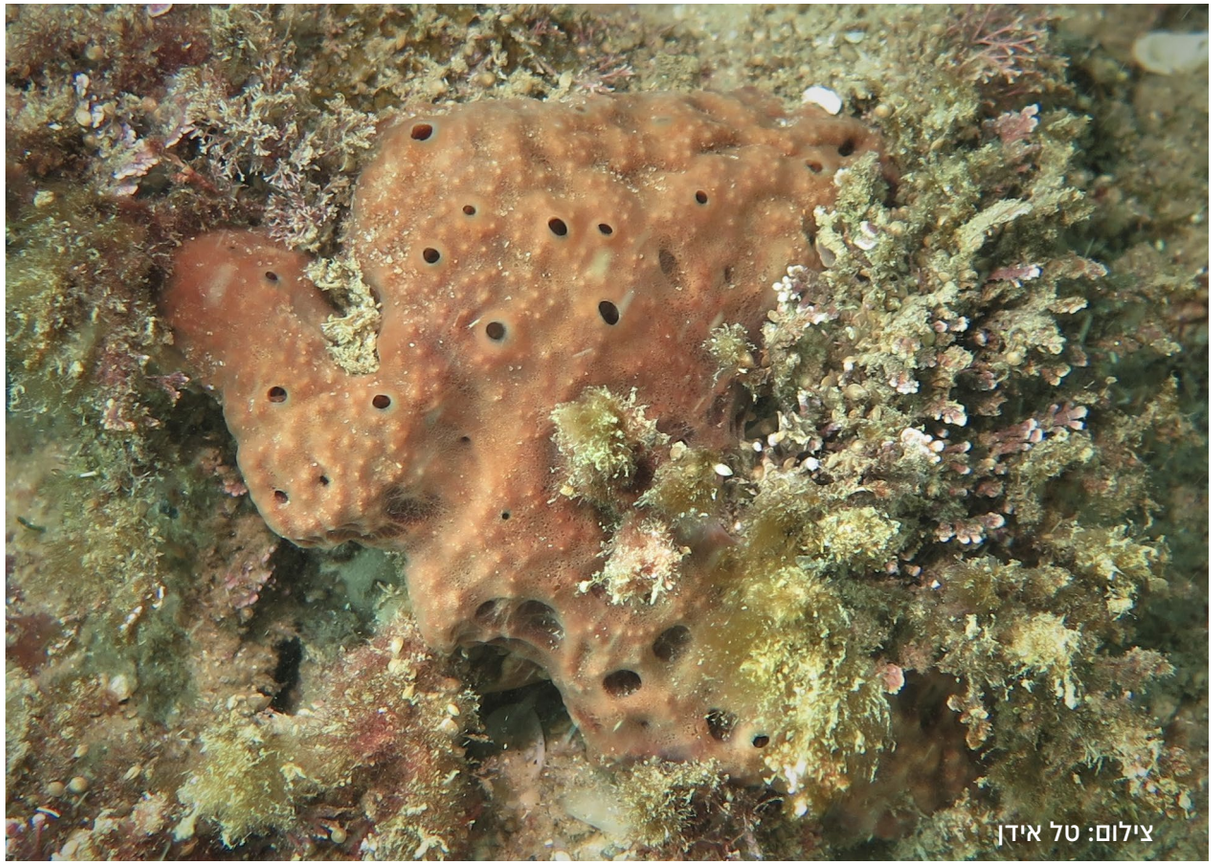

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ספוג אירצינה

Ircinia variabilis

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?

ספוג גושי ומאסיבי וגודלו נע בין ס"מ בודדים למעל מטר, אך לרוב יהיה 10-20 ס"מ. על פני השטח של הספוג בליטות מחודדות קטנטנות וצבעו נע בין לבן לוורוד.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה. מצוי בכל העומקים עד 120 מ'.

שונית סלעית

גני ספוגים

רעיל

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ספוג אקסינלה *Axinella polypoides*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
ספוג מעונף וגודלו יכול להגיע למעל מטר, אך במים הרדודים לרוב מגיע עד 20 ס"מ. צבעו כתום צהוב ועל גבי הענפים ניתן לראות צורות כוכבים קטנות, אלה הם פתחי יציאת המים של הספוג.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בעומקים שבין 130-20 מ'.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ספוג ליוסינה *Liosina blastifera*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
ספוג קטן בצבע כתום-חום, גדל כאשר רובו מרפד את הסלע. ובחלק מהמקרים חלק מהספוג מתרומם לכדי ענף בודד באורך של כ-3 ס"מ.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. ספוג זה גדל על סלעים ונפוץ מאד לאורך כל החוף הישראלי בכל העומקים.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

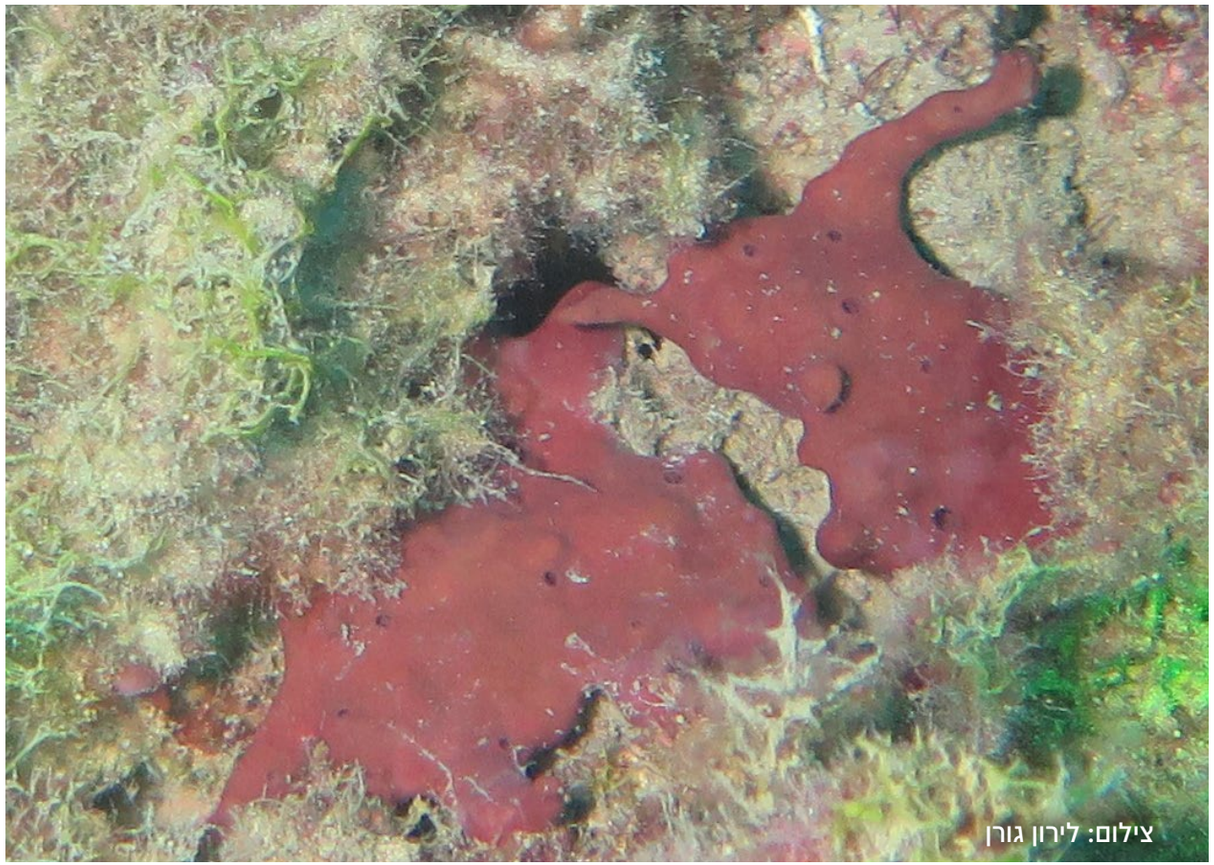

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

ספוג פטרוזיה *Petrosia ficiformis*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?

ספוג קשיח ופריך שצורתו וצבעו משתנים מאד ביחס לאזור הגידול. גודלו נע בין ס"מ בודדים לרוב במים רדודים ועד כ-30 ס"מ במים עמוקים יותר. צבעו נע בין חום-סגלגל כאשר הוא חשוף לאור השמש לכמעט לבן באזורים חשוכים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

סביר. הפטרוזיה גדלה באזורים חשוכים כמו מערות בכל העומקים אך נפוצה יותר מ-20 מ' בקניון אכזיב.

שונית סלעית | גני ספוגים | רעיל | מין מוגן

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

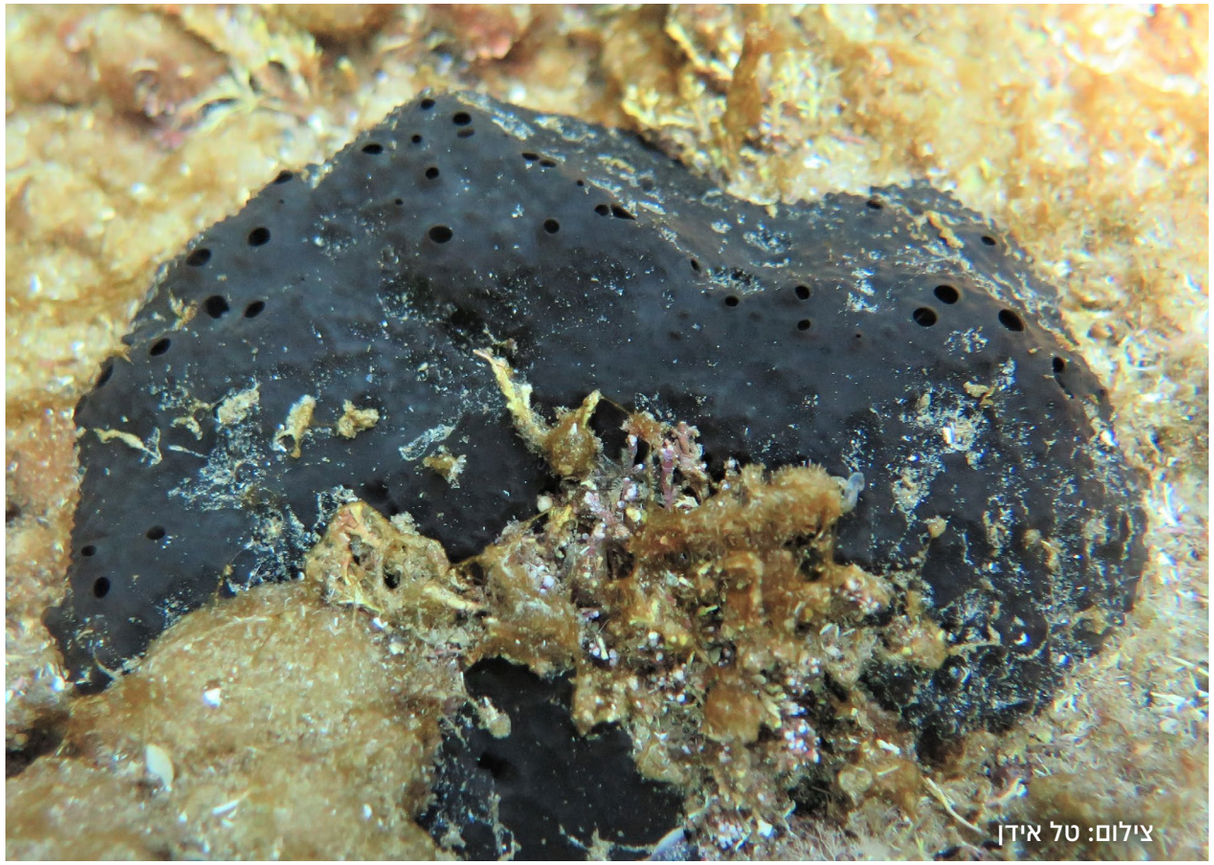

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סרחן חדודי
Sarcotragus spinosulus

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
ספוג גושי ומאסיבי וגודלו נע בין ס"מ בודדים למעל מטר, אך לרוב יהיה 10-20 ס"מ. על פני השטח של הספוג בליטות מחודדות ומכאן שמו, צבעו נע בין לבן לשחור.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
הסרחן נפוץ מאד מעומקים אפסיים ועד לעומק של 130 מ'.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

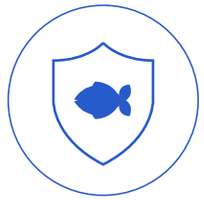
קודחן *Clione. spp*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
לספוג קודח זה מספר מינים בחופינו בצבעים שונים, לרוב הספוג קודח בסלע כך שניתן לראות רק את פתחי יציאת המים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נפוץ מאד במים הרדודים.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

בוטריל פרחוני *Botryllus schlosseri*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
אצטלן מושבתי היוצר מושבות של עד 40 ס"מ. כל 5-10 זואידים יוצרים יחידה אחת דמוית פרח. הצבעים משתנים בין המינים אך לרוב צבע הזואיד שונה ומנוגד לצבע הטוניקה המאחדת אותם. לרוב זהוב/כתום על רקע חום כהה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. שכיח במים רדודים, אך לרוב נמצא באזורים חבויים, מתחת לאבנים ובכוכים.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן פיקנוקלבלה

Pycnoclavella communis

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
איצטלן מושבתי בו כל זואיד פתח כניסה ויציאת מים והם מחוברים זה לזה ב'גבעול' דק. צבעו שקוף-לבן.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. גדל על מצע קשיח בין 4-120 מ'.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

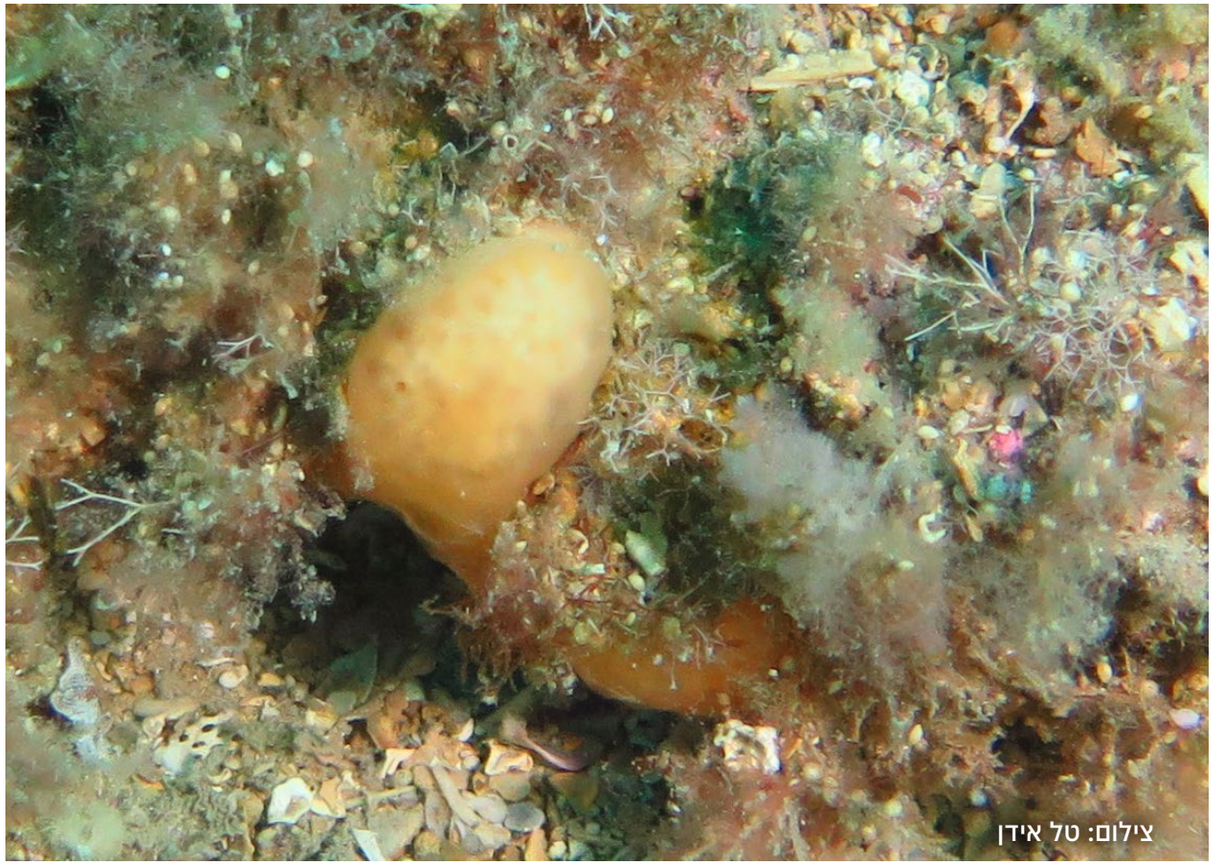

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן ציסטודייטס *Cystodytes dellechiajei*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
אצטלן מושבתי עם שטח פנים חלק כאשר טוניקת האצטלן משותפת למושבה כולה. פתחי המושבה לעיתים מוסתרים היטב. צבעו משתנה בהתאם לאזור הגאוגרפי בו נמצא, ואף בתוך אותו האזור. בחופי הים התיכון לרוב סגול אך ניתן לראותו גם בצבעים חומים כתומים (בתמונה) וירוקים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. חי צמוד למצע קשיח חצי מוצל עד מוצל.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן קלבלינה *Clavelina dellavallei*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
אצטלן שקוף-סגלגל עם פתח יציאת מים בחלק העליון. ניתן לראות את האיברים הפנימיים בצבע כחול-סגול.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. גדל על מצע קשיח עד עומק של 500 מ׳.

שונית סלעית

גני ספוגים

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן הרדמניה

Herdmania momus

צילום: נועה שנקר

איך הוא נראה?
איצטלן יחידאי ורוד עם מעטפת גוף רכה באורך 4-8 ס"מ. חי בצברים של 3-5 פרטים על גבי מצע קשיח.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח למדי במים רדודים מצפון לתל אביב.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

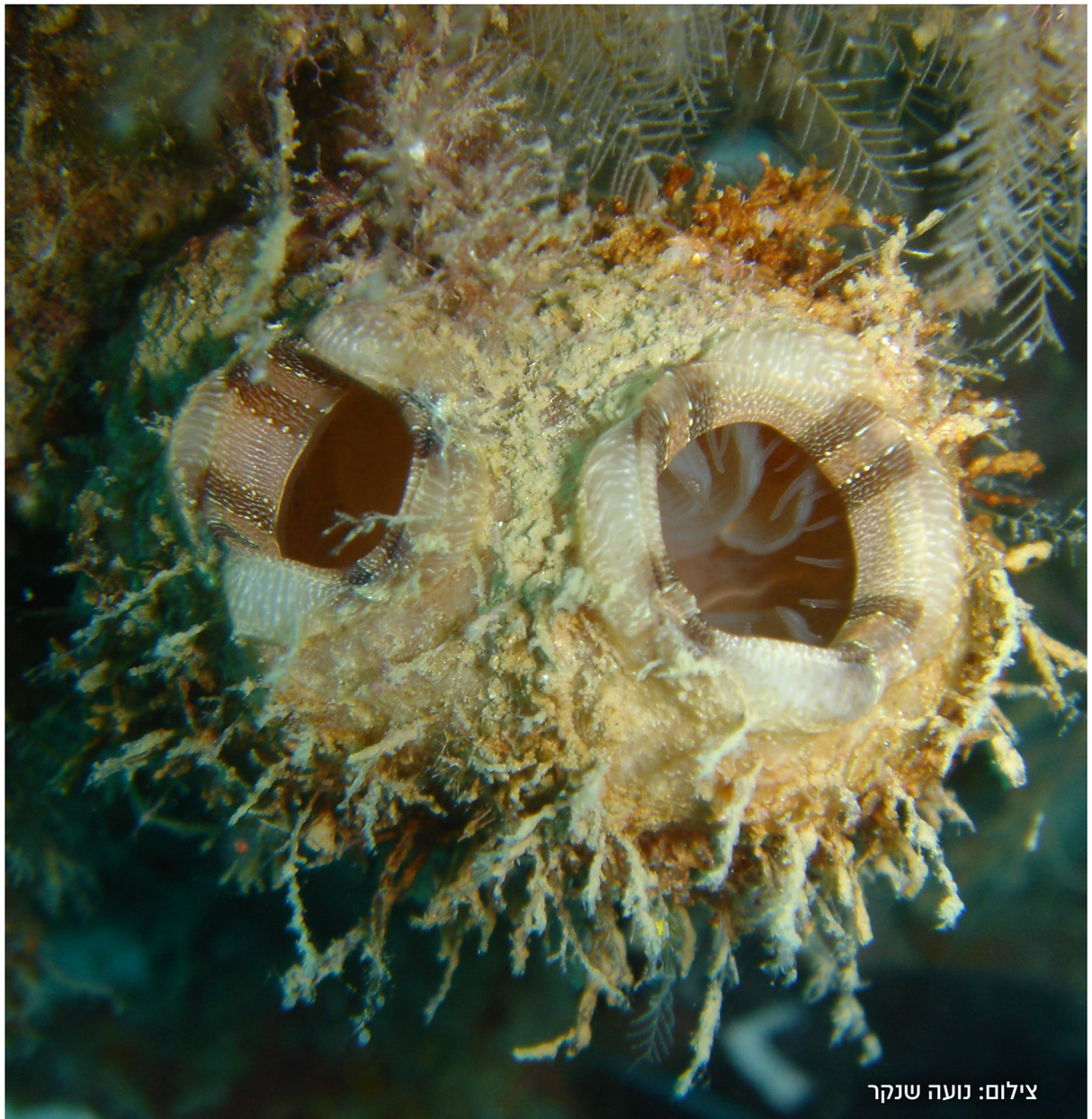

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן סטיילה פליקטה *Styela plicata*

צילום: נועה שנקר

איך הוא נראה?
איצטלן יחידאי גדול יחסית באורך 10-5 ס"מ.
בצבע אפור מכוסה לעיתים בבעלי חיים אחרים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח למדי על מצעים מלאכותיים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן סטיילה קלאווה *Styela clava*

צילום: Matthieu Sontag

איך הוא נראה?
איצטלן יחידאי באורך 3-10 ס"מ, חום עם בליטות בהירות. נצמד בעזרת גבעול מוארך למצע ויוצר צברים של עשרות פרטים על גבי חבלים וכלי שייט.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מין נדיר, חשוב לדווח במידה ונצפה.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

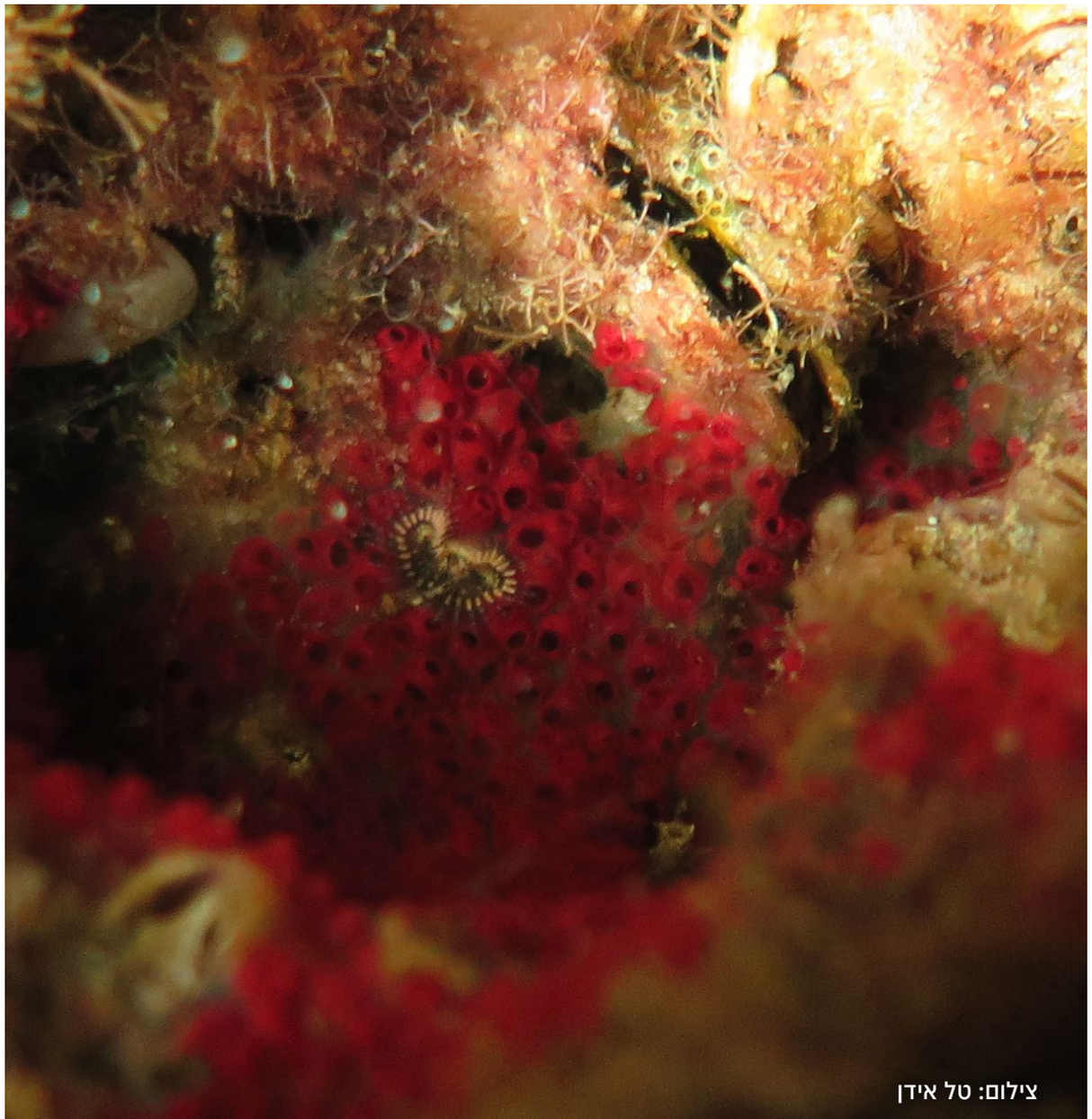

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן סימפלגמה *Symplegma Bahraini*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
אצטלן מושבתי היוצר מרבדים בצבע ורוד פוקסיה ברוחב הנע בין סנטימטרים בודדים לכמה עשרות. ניתן להבחין בפתחי היציאה והכניסה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בכל חופי הארץ על מצע קשיח.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נאדן שחור *Phallusia nigra*

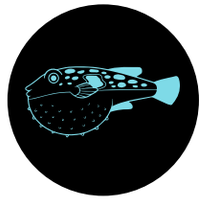
צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
אצטלן יחידאי שחור קטיפתי באורך של עד 10 ס"מ. בעל צורת גוף גושית או מאורכת.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח באזורים סלעיים רדודים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

טחבנית מתחמקת

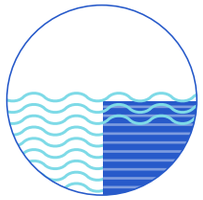
Ligia oceanica

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן החי על הסלעים ונושם אוויר. ניתן לראות סרטנים אלה מתרוצצים במהירות על גבי הסלעים ומכאן שמם. גופם מאורך, ועיניו גדולות ושחורות.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. סרטנים אלה נפוצים מאד על הסלעים באזור הגאות והשפל, תמיד ימצאו מחוץ למים.

טבלאות גידוד

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כפן גושמני *Scyllarides latus*

צילום: אמיר גור

איך הוא נראה?
לובסטר גדול שאורכו עד 35 ס"מ עם שריון קשיח. צבעו חום-צהבהב ועל הרגליים והמחושים יש צבע סגול. לכפן אין צבתות, ובמקומן יש מעין לוחיות רחבות בקדמת גופו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. הכפן חי באזורים סלעיים עד עומק של 50 מ' ורוב הזמן מסתתר במערות קטנות. בחודשי הקיץ והאביב יוצא למטרות חיזור ורבייה, אז יש סיכוי גבוה לראותו בחופים הצפוניים. בעבר היה נפוץ בכל החופים, אך דיג-יתר פגע באוכלוסייתו בארץ.

שונית סלעית

מין מוגן

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נזירון אדום רגל

Clibanatius erythopus

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?

סרטן נזיר באורך של עד 2.5 ס"מ, אך לרוב קטן יותר. יש לו פסי אורך כתומים אדומים וכחולים, הנמשכים על הציפורניים של רגלי ההליכה ועל הצבתות, שלרוב שוות בגודלן. הנזירון חי בתוך קונכיות ריקות של חלזונות ועם גדילתו מוצא קונכייה גדולה ומתאימה יותר להמשך חייו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה מאוד. מין זה של סרטן נזיר הוא השכיח ביותר בחופים הסלעיים של הארץ.

שונית סלעית

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

נזירון קטן *Diogenes pugilator*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן קטן ואורכו עד 1.5 ס"מ. חי בקונכיות ריקות של חלזונות כמו שאר סרטני הנזיר. במין זה הצבת השמאלית גדולה משמעותית מהימנית. צבעו חום בהיר ועל רגלי ההליכה פסי רוחב כהים יותר.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הנזירון הקטן נמצא בכל החופים החוליים בחופי ישראל עד עומק 10 מ'.

קרקע חולית

EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NE
EXTINCT (נכחד)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	NOT EVALUATED (לא הוערך)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סלען זיפני *Eriphia verrucosa*

צילום: George Chernilevsky

איך הוא נראה?
סרטן גדול המגיע עד 6 ס"מ. גופו מכוסה גבשושיות רבות וזיפים, בראשו שקעים לתוכם הוא מכניס את העיניים בשעת סכנה. יש לו צבתות גדולות וחזקות מאד וצבען חום עד שחור.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח באזורים רדודים מאוד וסלעיים.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

צובט

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

קפצן מצוי

Palaemon elegans

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?

שרימפס קטן מאוד עד 5 ס"מ. בעל ראש מחודד ומחושים שאורכם כמעט כאורך הגוף ושתי זוגות רגליים ראשונות עם צבתות. צבעו כמעט שקוף עד שניתן לפעמים לראות את איבריו הפנימיים, אך יכול לשנות את צבעו במהירות לגוון כהה בהתאם לסביבתו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

גבוה מאוד. נפוץ מאד במים הרדודים.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שיישן דו שן

Pachygrapsus transversus

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן בינוני המגיע ל-4 ס"מ, כולל הרגליים. גופו המרכזי מלבני ובצידי העיניים יש שתי 'שיניים' בשריונו, מכאן שמו. צבעו חום-ירקרק עם כתמים בהירים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה מאוד. נפוץ בבתי הגידול הסלעיים הרדודים.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

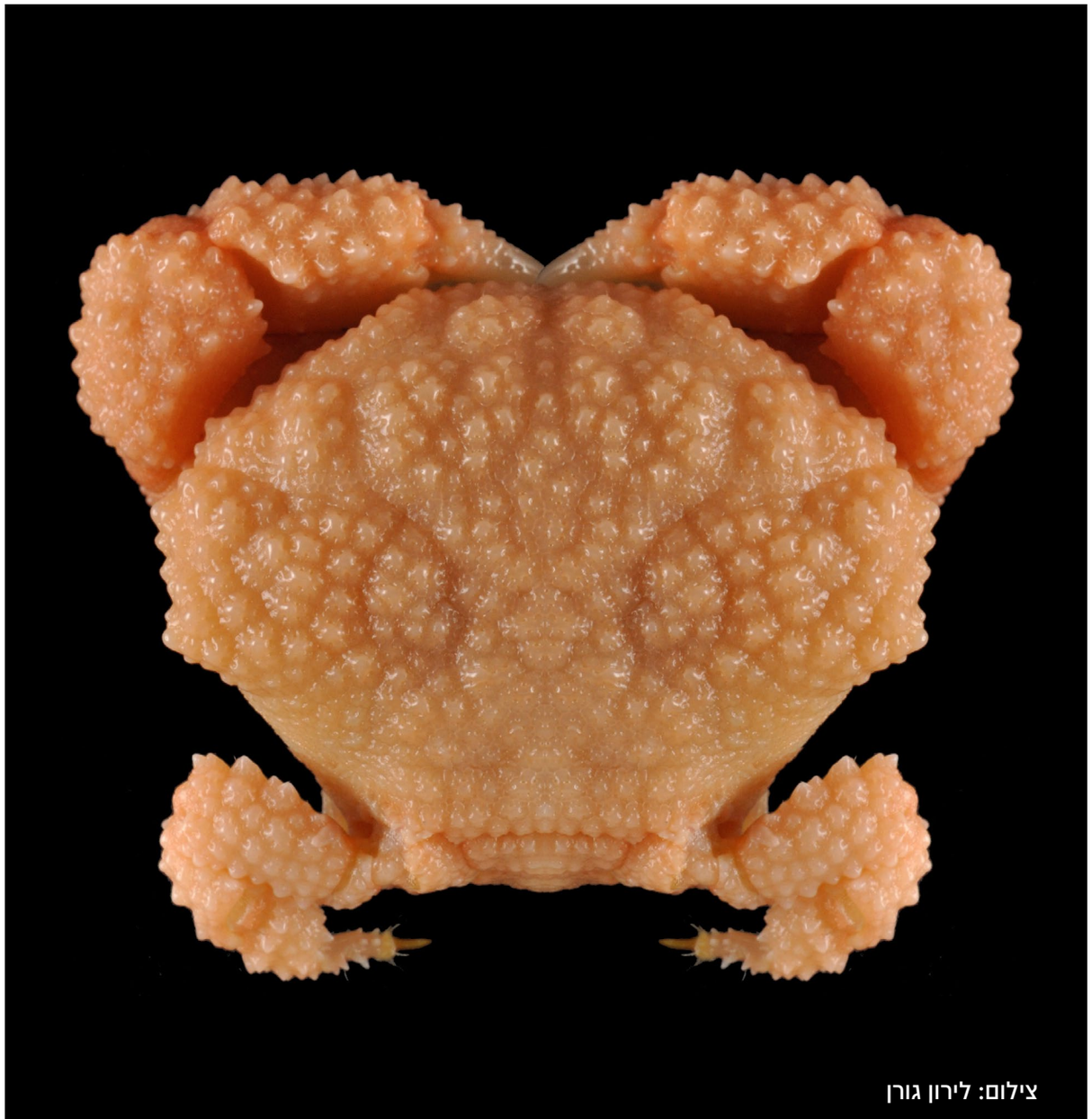

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סרטן אקטאה *Actaea savignii*

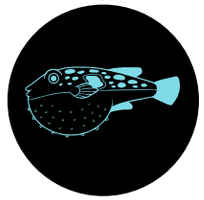
צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן באורך של כ-2 ס"מ ועל גופו גבשושיות רבות. צבעו צהוב עם כתמים חומים-סגולים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מוכר בארץ כבר מ-2010 אך מדובר במין קטן ונסתר, כך שקשה לראותו.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סרטן מטוטה

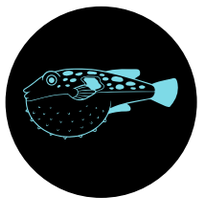
Matuta victor

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן באורך 5-10 ס"מ ובשני צידי גופו קוצים גדולים ובולטים. צבע גופו צהוב חיוור ועליו נקודות סגולות. הפרק האחרון של ארבעת זוגות רגליו שטוח כמשוט.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. בעל אוכלוסייה גדולה באזורים חוליים, עד לעומק 20 מ'.

מין פולש

צובט

קרקע חולית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סרטן פרקנון *Percnon gibbesi*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן קטן בעל גוף עגול ושטוח כדיסק המגיע עד 3 ס"מ. רגליו דקות וארוכות. צבעו חום-אדום-בורדו, וטבעות צהובות מקיפות את פרקי רגליו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. המין פלש לחוף הים התיכון בישראל כבר ב-2009, אבל נצפה בעיקר באזור ראש הנקרה.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

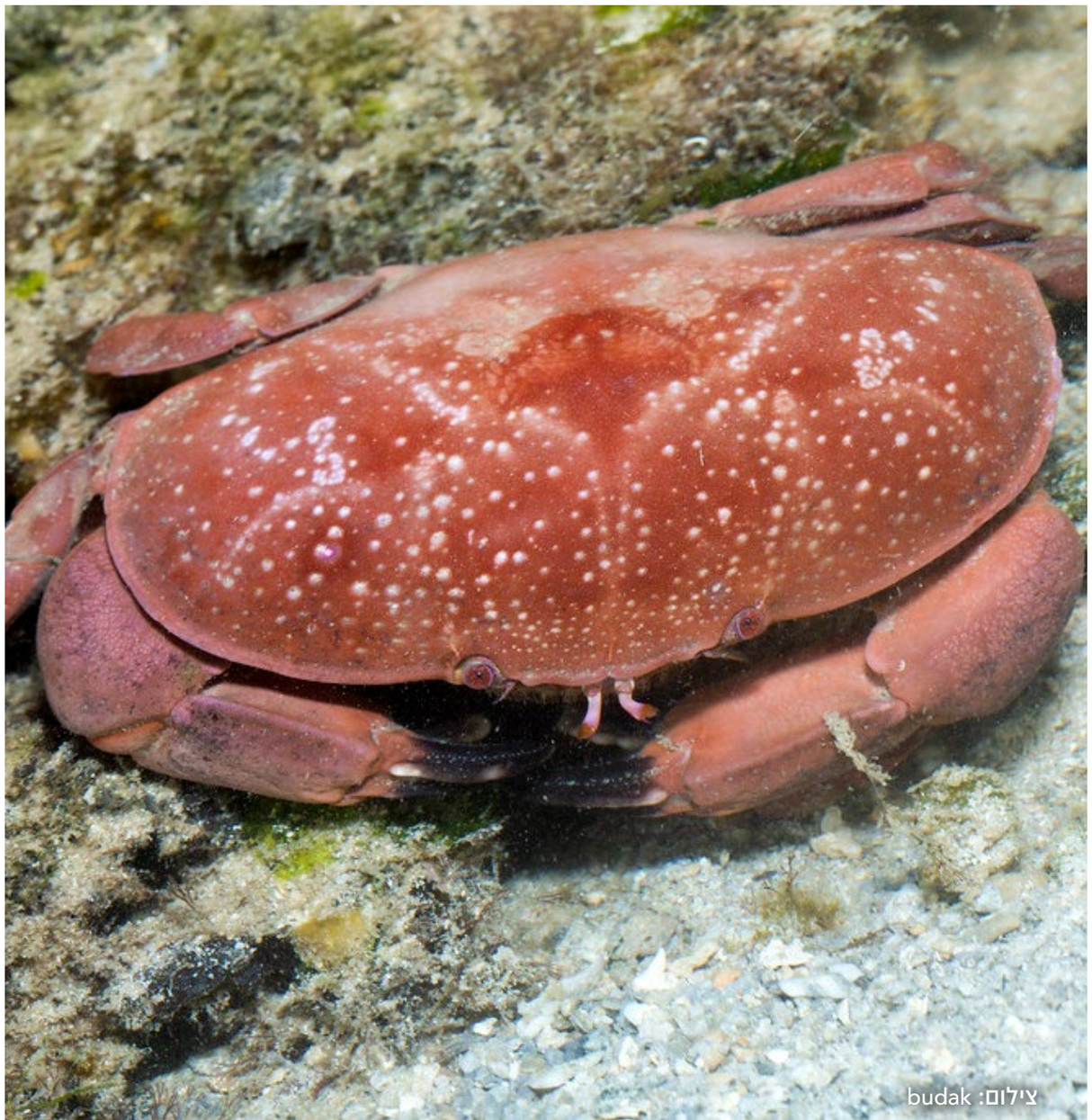

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פצחן אדמוני *Atergatis roseus*

צילום: budak

איך הוא נראה?

סרטן בעל גוף עגלגל עם גבשושיות עדינות וגודלו עד 5 ס"מ. יש לו צבתות עבות וחזקות בצבע חום-שחור והוא חסר קוצים וזיפים. צבע הבוגר אדום חום וורדרד בחלק התחתון. הצעירים מנומרים עם כתמים לבנים עד כתומים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?

סביר. חי על גבי סלעים במים של עד 12 מ' עומק.

שונית סלעית

צובט

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שייט נודד

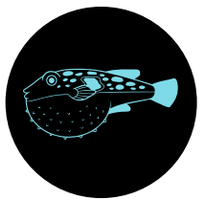
Portunus segnis

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
בארץ ניתן למצוא מספר מינים של סרטנים ממשפחת השייטים. שייטים מאופיינים בזוג חמישי של רגליים והן בצורת משוטים והמשמשות לשחיה ולהתחפרות. גופו של השייט הנודד מגיע עד 17 ס"מ וצבעו בהיר עם כתמים כהים מפוזרים. לזכרים יש משולשת ובמצחו של השייט הנודד 4 'שיניים' חדות.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. השייט הנודד חי במים רדודים עד לעומק של כמה עשרות מטרים.

מין פולש

צובט

קרקע חולית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שרימפ השיש *Saron marmoratus*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
סרטן צבעוני ובולט וגודל גופו 5-7 ס"מ. צבעו חום וגופו מנומר בצהוב ובורוד.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
בינוני. מצוי באזורים סלעיים רדודים, בעיקר בחופים הצפוניים, אך לרוב מסתתר במהלך היום בנקיקים ובכוכים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

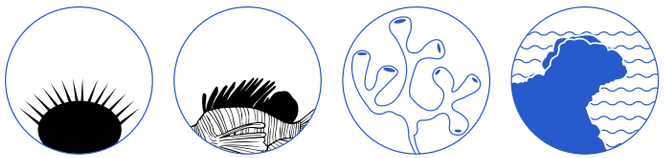

מינים פולשים

זכוכיתית אדומת זימים *Hermodice carunculata*

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
הזכוכיתית היא תולעת טבעתית ואורכה עד 15 ס"מ. יש לה אונות המשמשות כרגליים וגופה המאורך עשוי פרקים. גבה כחול או שחום ויש לה מקבצים של זיפים לבנים-שקופים. ליד הזיפים יש זימים אדומים ומכאן שמה.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. נפוצה בבתי הגידול הסלעיים בכל הארץ.

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידו בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

תולעת סבלריה *Sabellaria spinulosa*

צילום: לירון גורן

איך היא נראית?
תולעת באורך של 1 ס״מ, שחיה על גבי הסלע בתוך נרתיק המורכב מריר שהיא מפרישה, חול וחלקיקים אחרים. נרתיקנית זו יוצרת ׳כוורות׳ שיכולות להגיע לאורך של יותר ממטר.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. במיוחד בגבול בין סלעים לחול. התגלתה לראשונה בחופינו במהלך 2020, עד כה תועדו בבת ים, יפו, תל אביב ומכמורת.

שונית סלעית

NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EX
NOT EVALUATED (לא הוערך)	DATA DEFICIENT (חסר מידע)	LEAST CONCERN (לא בסיכון)	NEAR THREATENED (בסיכון נמוך)	VULNERABLE (עתידי בסכנה)	ENDANGERED (בסכנת הכחדה)	CRITICALLY ENDANGERED (בסכנת הכחדה חמורה)	EXTINCT (נכחד)

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן הרדמניה *Herdmania momus*

צילום: נועה שנקר

איך הוא נראה?
איצטלן יחידאי ורוד עם מעטפת גוף רכה באורך 4-8 ס"מ. חי בצברים של 3-5 פרטים על גבי מצע קשיח.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח למדי במים רדודים מצפון לתל אביב.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

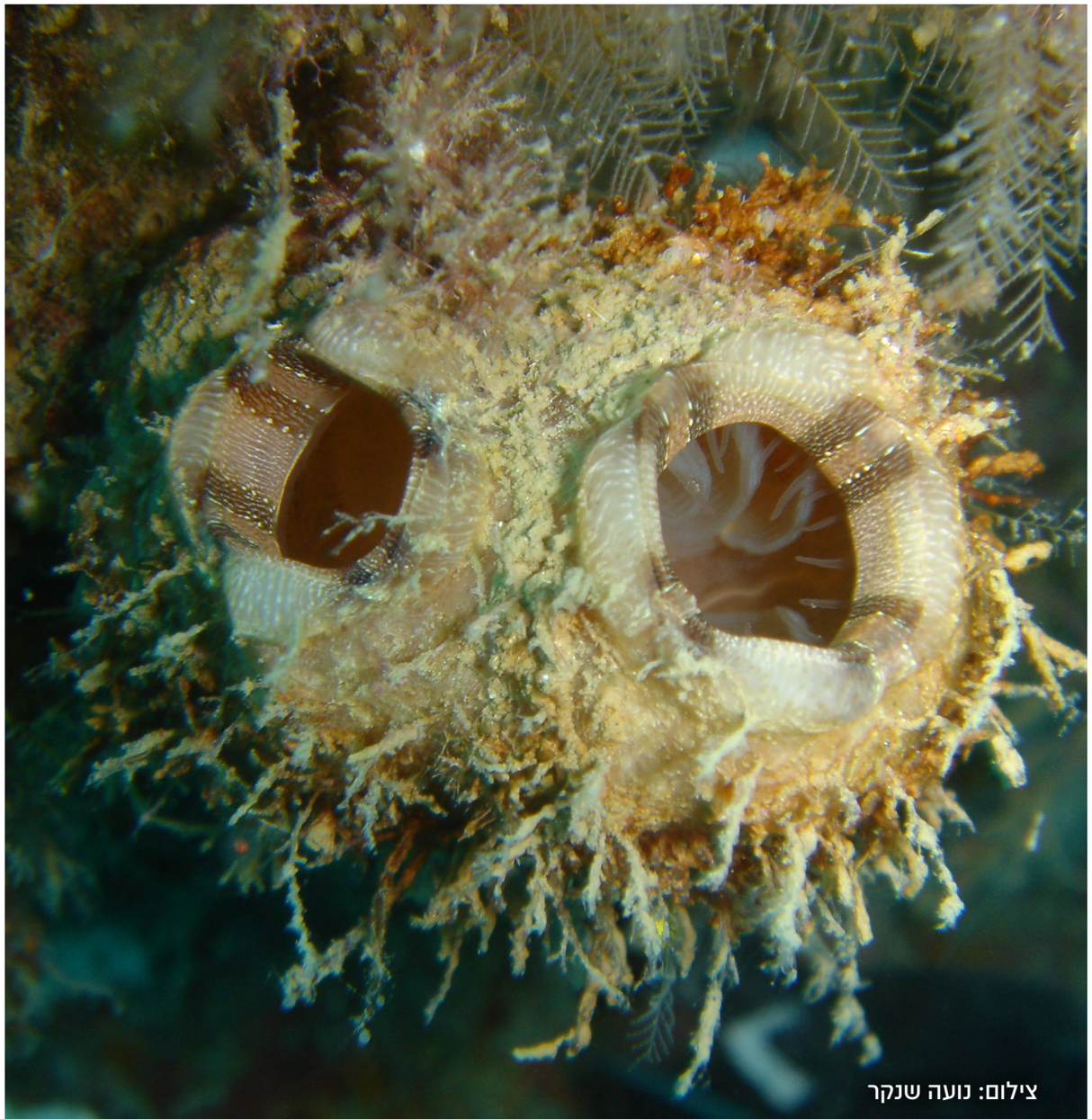

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן סטיילה פליקטה *Styela plicata*

צילום: נועה שנקר

איך הוא נראה?
איצטלן יחידאי גדול יחסית באורך 10-5 ס"מ.
בצבע אפור מכוסה לעיתים בבעלי חיים אחרים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח למדי על מצעים מלאכותיים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן סטיילה קלאווה *Styela clava*

צילום: Matthieu Sontag

איך הוא נראה?
איצטלן יחידאי באורך 3-10 ס"מ, חום עם בליטות בהירות. נצמד בעזרת גבעול מוארך למצע ויוצר צברים של עשרות פרטים על גבי חבלים וכלי שייט.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מין נדיר, חשוב לדווח במידה ונצפה.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

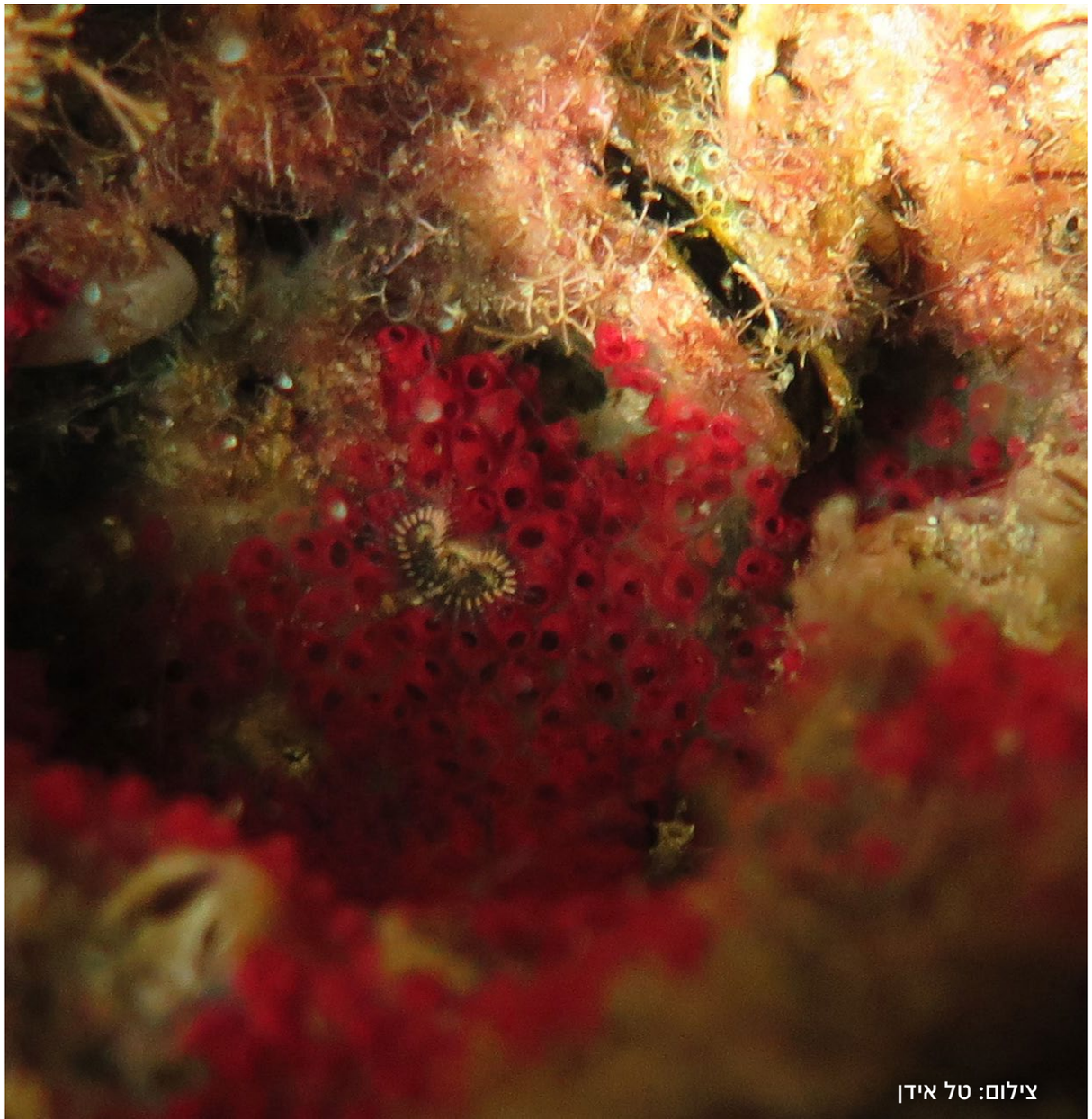

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

אצטלן סימפלגמה *Symplegma Bahraini*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
אצטלן מושבתי היוצר מרבדים בצבע ורוד פוקסיה ברוחב הנע בין סנטימטרים בודדים לכמה עשרות. ניתן להבחין בפתחי היציאה והכניסה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בכל חופי הארץ על מצע קשיח.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

בוצית פרעה
Brachidontes pharaonis

צילום: טל אידן

איך היא נראית?
צדפה קטנה וחומה, גודלה עד 4 ס"מ וחיה על גבי סלעים. כל אחת מקשוותיה היא אסימטרית ולאורכה פסים היוצאים מקדקודה.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה מאוד. הבוצית לרוב גדלה בצפיפות גדולה והתבססה היטב בכל חופי הארץ.

מין פולש

טבלאות גידוד

שונית סלעית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

בינתן פורסקל

Parupeneus forsskali

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
הבינתן מגיע עד לאורך 25 ס"מ ויש לו זוג בחנינים ליד פיו. הוא לבן-ורדרד, יש לו פס שחור שנמשך מהפה כמעט עד תחילת הזנב ובקצה צבעו משתנה לצהוב. נקודה שחורה נמצאת בבסיס הזנב בצעיר ובבוגר.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. אוכלוסיית הבינתן כבר מבוססת היטב בישראל.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

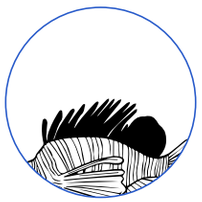
ברקן אדום *Sargocentron rubrum*

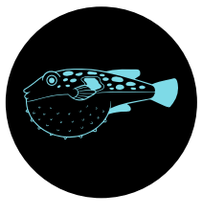

צילום: שחר מלמוד

איך הוא נראה?
דג בינוני ואורכו עד 30 ס"מ. גופו של הדג מכוסה קשקשים גדולים וקוצניים ויש לו קוץ גדול באזור הראש בשני צידי הגוף שמכיל ארס. צבעו ורוד-כסוף עם 7-8 פסים בצבע אדום ושני פסים אנכיים נוספים לצד העיניים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הברקן נפוץ באזורים הסלעיים בכל חופי הארץ. הוא חי בלהקות, במשך היום מתחבא בנקיקים ולפנות הערב יוצא לפעילות.

שונית סלעית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

גרזינון הכוכים *Pempheris rhomboidea*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
לגרזינון צורת גוף הדומה לגרזן עם גוף צר וגבוה בחלקו הקידמי, ומכאן שמו. גודלו עד 18 ס"מ וצבעו אפור-חום.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הגרזינונים נפוצים באזורים חשוכים-חצי חשוכים בכל הארץ. הם חיים בלהקות, במהלך היום חבויים בכוכים ומערות.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

זהרון הדור

Pterois miles

צילום: שחר מלמוד

איך הוא נראה?
לזהרון קוצים ארסיים בסנפיר הגב וסנפירי חזה גדולים ומנוצים וגודלו עד 40 ס"מ. על סנפירי הגב והזנב יש נקודות כהות. הצעירים בהירים מאוד עד שקופים ורק בבגרותם מקבלים את צבעי הבוגר המפוספס בגווני החום, כתום ולבן. הזהרון טבעי למפרץ אילת ושם הוא מין מוגן שאסור לדיג, ובכל הארץ הוא אסור למסחר באקווריומים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. בשנים האחרונות הזהרון הפך נפוץ וניתן למצוא אותו ברוב החופים עד לעומק של 150 מ'.

שונית סלעית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

חלילון חלקן

Fistularia commersonii

צילום: דודו נחמיאס

איך הוא נראה?
דג צר וארוך בין 40 ל-120 ס"מ. בעל חרטום צינורי שבקצהו לסתות קטנות. צבעו בין אפור לירוק-חום.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. החלילן חי בגוף המים בסמיכות לסלעים.

שונית סלעית

קרקע חולית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

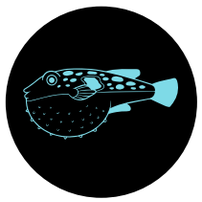
טריגון נקוד

Himantura uarnak

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
טריגון גדול, רוחב הדיסק מגיע עד ל-2.5 מ'. צבעו חום-צהבהב, עם עיטורים כהים המקשטים את גבו ובולטים בעיקר בפרטים צעירים. יש לו זנב ארוך, ובבסיסו קוץ ארסי העלול להיות מסוכן.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הטריגון הנקוד נפוץ על הקרקעית החולית עד עומק של 50 מ'.

מין פולש

ארסי

קרקע חולית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

כוכבון ננסי *Asterina burtoni*

צילום: טל אידן

איך הוא נראה?
כוכב ים קטנטן המגיע לקוטר 2 ס"מ. גופו מכוסה גבשושיות קטנטנות וצבעו לבן-כחלחל ובמרכזו כתם כתום-חום. מספר הזרועות נע לרוב בין 3-8. במקרה שזרוע מתנתקת היא מסוגלת להצמיח כוכב ים חדש.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הכוכבון נפוץ בכל חופי ישראל אך לרוב חבוי נמצא מתחת לסלעים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

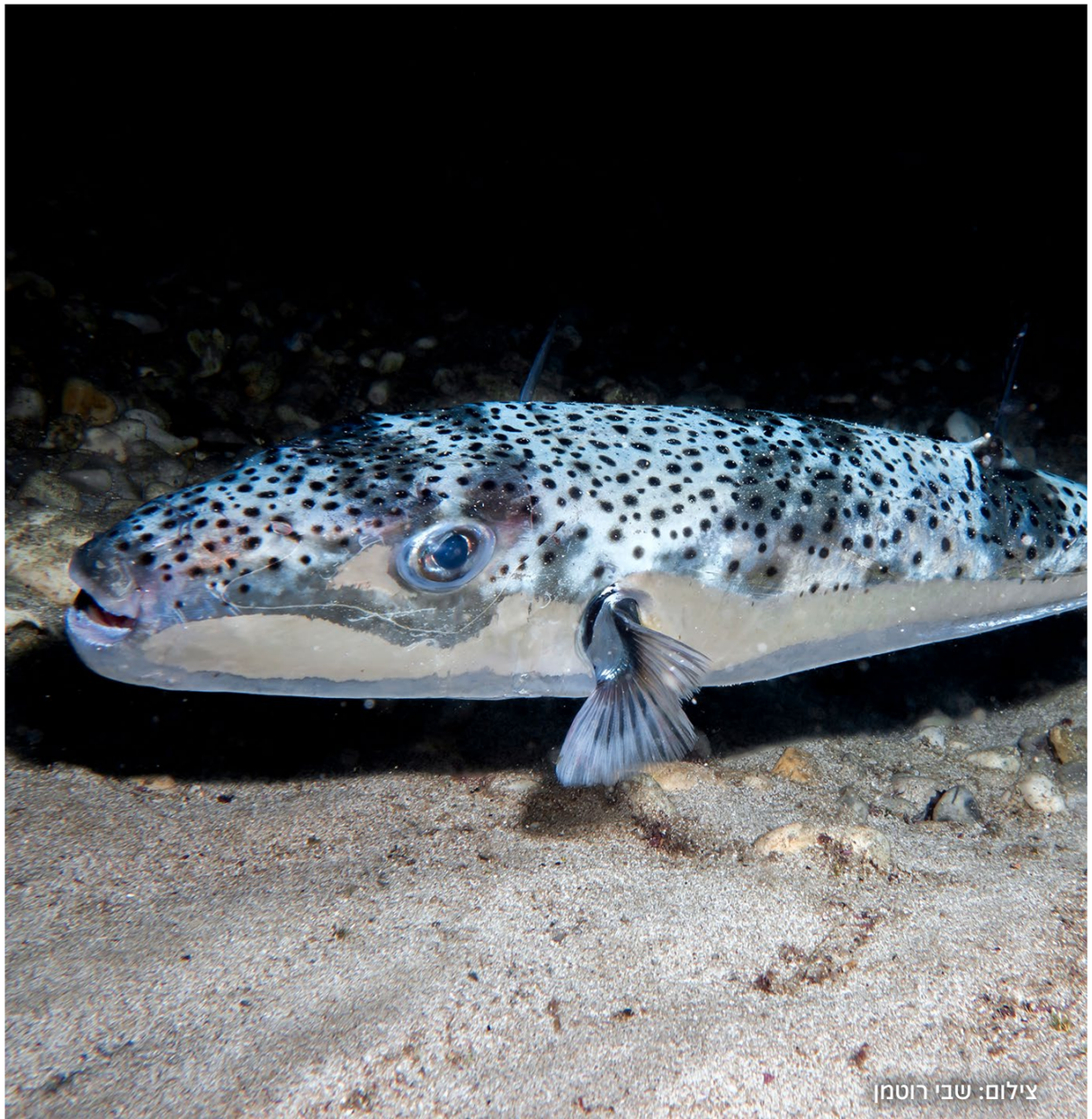

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

לגינון מואר

Lagocephalus sceleratus

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
מוכר גם בשמו העממי 'אבו-נפחה' וגודלו עד 60 ס"מ. צבעו ירקרק ועל גבו נקודות בצבע שחור ובטנו לבנה. בקדמת העין יש לו כתם כסוף, ולאורך גופו גם פס כסוף. ללגינון יכולת להתנפח בשעת סכנה.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. נפוץ בכל חופי הארץ עד עומק של 100 מ'.

שונית סלעית | קרקע חולית | רעיל | מין פולש

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

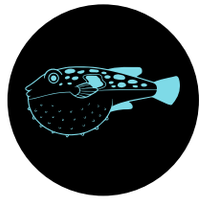
נאדן שחור *Phallusia nigra*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
אצטלן יחידאי שחור קטיפתי באורך של עד 10 ס"מ. בעל צורת גוף גושית או מאורכת.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח באזורים סלעיים רדודים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

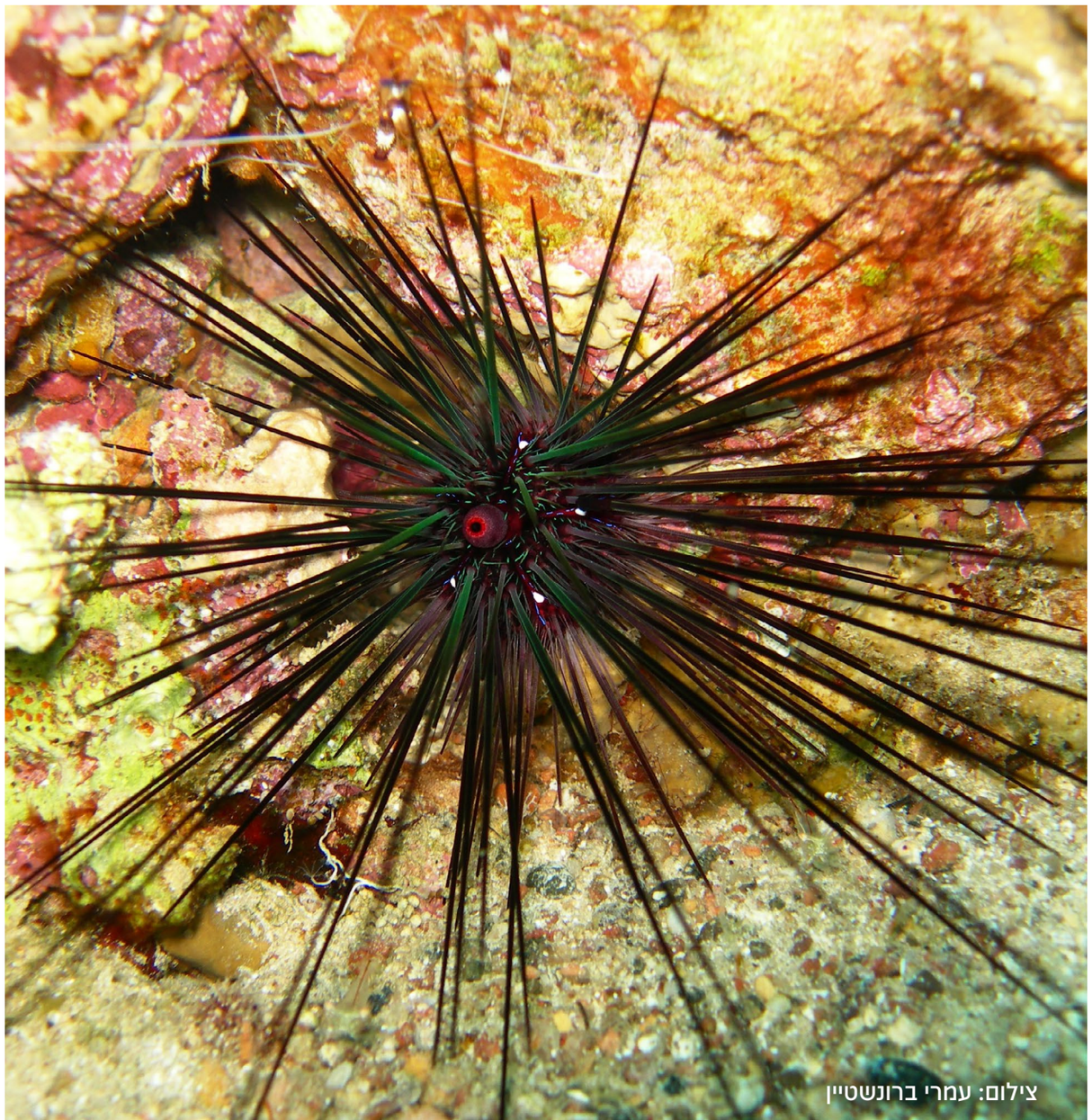

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

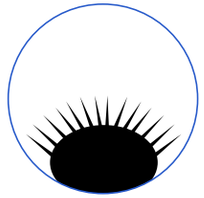
נזרית ארוכת קוצים *Diadema setosum*

צילום: עמרי ברונשטיין

איך הוא נראה?
קיפוד ים שמוכר לנו מאד מאילת וקוטר גופו יכול להגיע עד 7 ס"מ. צבעו לרוב שחור וקוציו דקים וארוכים. לעיתים גוון הגוף והקוצים בהיר וסגלגל.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. החל להתבסס לאחרונה בחופי ישראל.

שונית סלעית

דוקר

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סיכן משויש/הודי *Siganus rivulatus/luridus*

סיכון משויש | צילום: ארז ירוחם

סיכון הודי | צילום: ירון הלוי

איך הוא נראה?
דג בינוני ואורכו עד 25 ס"מ. צבע גופו של הסיכן המשויש לרוב ירקרק עד כסוף בהיר והסיכן ההודי חום כהה עד ירוק זית, אך צבעים אלו זה יכול להשתנות במהלך היממה. זנבו הממוזלג של הסיכון המשויש מהווה סימן הזיהוי העיקרי להבדילו מהסיכן ההודי שגם כן נפוץ בחופינו ולו זנב קדוד.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. הסיכנים הם מהמהגרים הראשונים שחדרו לים התיכון מהים האדום. כיום הם נפוצים מאוד בחופי ישראל עד עומק של 40 מ'.

שונית סלעית

קרקע חולית

מרבדי אצות

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

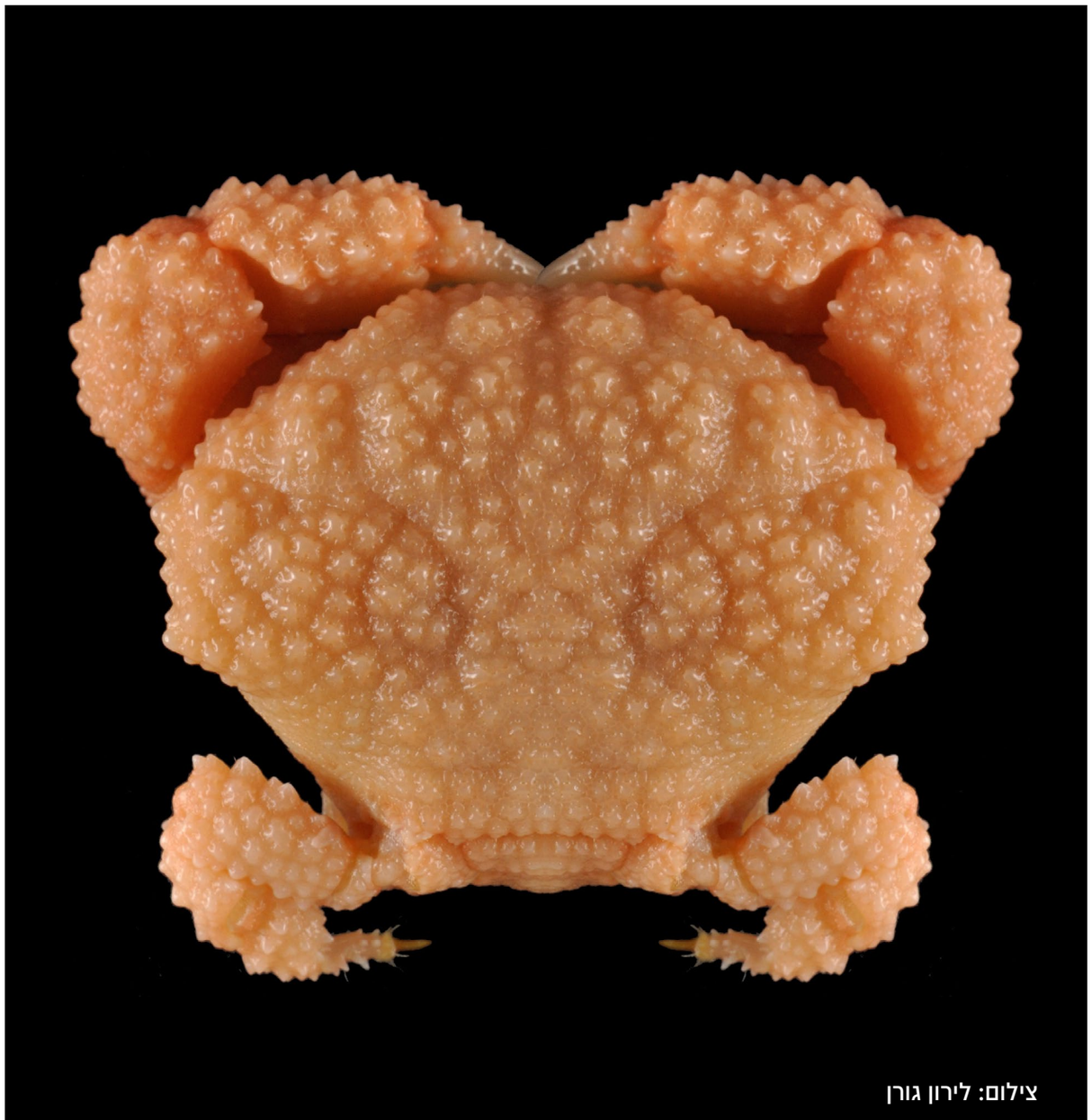

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

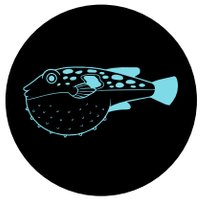
סרטן אקטאה *Actaea savignii*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן באורך של כ-2 ס"מ ועל גופו גבשושיות רבות. צבעו צהוב עם כתמים חומים-סגולים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. מוכר בארץ כבר מ-2010 אך מדובר במין קטן ונסתר, כך שקשה לראותו.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים
צבי ים
כרישים ובטאים
דגי גרם
חסרי חוליות
מינים פולשים

סרטן מטוטה

Matuta victor

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן באורך 5-10 ס"מ ובשני צידי גופו קוצים גדולים ובולטים. צבע גופו צהוב חיוור ועליו נקודות סגולות. הפרק האחרון של ארבעת זוגות רגליו שטוח כמשוט.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. בעל אוכלוסייה גדולה באזורים חוליים, עד לעומק 20 מ'.

מין פולש

צובט

קרקע חולית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

סרטן פרקנון *Percnon gibbesi*

צילום: לירון גורן

איך הוא נראה?
סרטן קטן בעל גוף עגול ושטוח כדיסק המגיע עד 3 ס"מ. רגליו דקות וארוכות. צבעו חום-אדום-בורדו, וטבעות צהובות מקיפות את פרקי רגליו.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
נמוך. המין פלש לחוף הים התיכון בישראל כבר ב-2009, אבל נצפה בעיקר באזור ראש הנקרה.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פעמונית נקודה *Phylorhiza punctata*

צילום: שבי רוטמן

איך היא נראית?
מדוזה בקוטר 30-60 ס"מ. בעלת פעמון גדול בגוון לבן עד חום-זהוב ועליו נקודות לבנות בולטות, ומכאן שמה. זרועות הציד שלה קצרות ומעוצות.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. לרוב לא נמצאת בישראל במספרים גדולים.

מים פתוחים

צורב

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

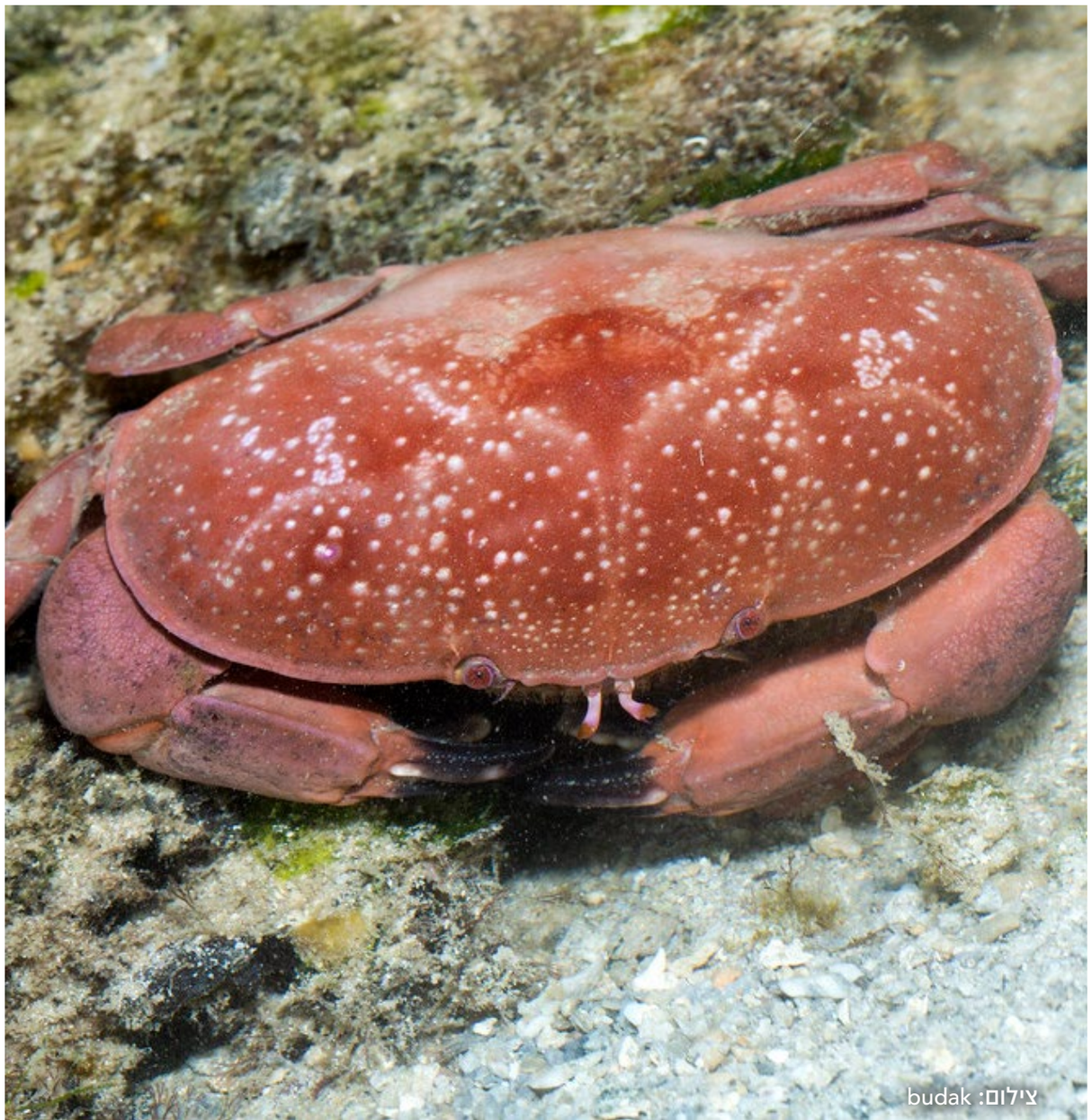

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פצחן אדמוני *Atergatis roseus*

צילום: budak

איך הוא נראה?
סרטן בעל גוף עגלגל עם גבשושיות עדינות וגודלו עד 5 ס"מ. יש לו צבתות עבות וחזקות בצבע חום-שחור והוא חסר קוצים וזיפים. צבע הבוגר אדום חום וורדרד בחלק התחתון. הצעירים מנומרים עם כתמים לבנים עד כתומים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
סביר. חי על גבי סלעים במים של עד 12 מ' עומק.

שונית סלעית

צובט

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

פתילה שחורה *Synaptula recriprocans*

צילום: Roberto Pillon

איך הוא נראה?
מלפפון ים ארוך וגלילי המתקדם באמצעות התכווציות שרירים לאורך הגוף. צבעו חום כהה עד שחור וסביב הפה יש לו זר בחנינים מנוצים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. שכיח, במים הרדודים באזורים סלעיים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

צדפה חומה

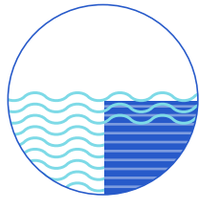
Perna perna

איך היא נראית?
צדפה בינונית וחומה, גודלה עד 10 ס"מ וחיה על גבי סלעים. דומה במראה שלה לבוצית המגוונת אך היא גדולה ממנה ובנוסף נבדלת ממנה בכך הפסים המעטרים אותה עוברים בעיקר לרוחב קצותיה.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
סביר. פלשה מזמן לים התיכון אבל לאחרונה תועדה התפרצות של המין בישראל.

שונית סלעית

טבלאות גידוד

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שדרנית/ חמה פסיפיקה

Spondylus spinosus/ Chama pacifica

צילום: אנדריי אהרונוב

איך היא נראית?
שני מינים דומים של צדפה בינונית בצבע ורוד-סגול עם גבשושיות מחודדות לבנות. חיה על גבי אזורים סלעיים. פעמים רבות ניתן לראות את קשוות הצדפה כשהן ריקות על גבי החול.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. התבססה מאוד בחופינו.

מין פולש

טבלאות גידוד

שונית סלעית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שייט נודד

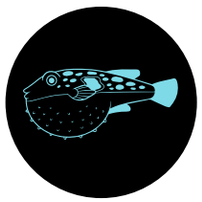
Portunus segnis

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
בארץ ניתן למצוא מספר מינים של סרטנים ממשפחת השייטים. שייטים מאופיינים בזוג חמישי של רגליים והן בצורת משוטים והמשמשות לשחיה ולהתחפרות. גופו של השייט הנודד מגיע עד 17 ס"מ וצבעו בהיר עם כתמים כהים מפוזרים. לזכרים יש משולשת ובמצחו של השייט הנודד 4 'שיניים' חדות.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
גבוה. השייט הנודד חי במים רדודים עד לעומק של כמה עשרות מטרים.

מין פולש

צובט

קרקע חולית

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שפמית ארסית ('נסראללה')

Plotosus lineatus

צילום: שרה אוחיון

איך היא נראית?
השפמית היא דג מאורך, שמעט מזכיר בצורתו צלופח והיא מגיעה עד לגודל של 20 ס"מ. צבעה חום-אפור ולאורך הגוף ישנם פסים קהים.

מה הסיכוי לראות אותה אצלנו?
גבוה. נפוצה בכל הארץ באזורים סלעיים וחוליים. צעירים שוחים לרוב בלהקות מלוכדות של מאות, ונראות כמו כדור כהה במים באזורים רדודים. בוגרים שוחים לבד או בקבוצות קטנות.

שונית סלעית

קרקע חולית

ארסי

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

נחשים וטטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

שרימפ השיש *Saron marmoratus*

צילום: שבי רוטמן

איך הוא נראה?
סרטן צבעוני ובולט וגודל גופו 5-7 ס"מ. צבעו חום וגופו מנומר בצהוב ובורוד.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
בינוני. מצוי באזורים סלעיים רדודים, בעיקר בחופים הצפוניים, אך לרוב מסתתר במהלך היום בנקיקים ובכוכים.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

תוכינון האוכפים *Scarus ghobban*

צילום: Amada44

איך הוא נראה?
דג באורך 90-30 ס"מ בצבע ירקרק-חום עם נקודות כחולות. המופע שונה בין צעירים ובוגרים ובין נקבות וזכרים. הוא חי כבודד ולעיתים בקבוצות קטנות, במיוחד הצעירים.

מה הסיכוי לראות אותו אצלנו?
בינוני. נצפים בעיקר בשונית הסלעית בצפון הארץ, בדרך כלל בעומק 30-10 מ'.

שונית סלעית

מין פולש

יונקים ימיים

צבי ים

כרישים ובטאים

דגי גרם

חסרי חוליות

מינים פולשים

דקר הסלעים - דג טורף שנמצא בסכנת הכחדה בים התיכון בעקבות דיג יתר | צילום: שבי רוטמן

החברה להגנת הטבע
החיבור הבחזל
הרפורמה להצלת הים התיכון